

ŪKINĖ BŪKLĖ

Recesija prasidėjo, bet kokia ji bus?

Vytautas Meškauskas

Ilgai lauktas ūkinis atoslūgis pagaliau prasidėjo. Jis buvo reikalingas kovai su infliacija. Kad tokios priemonės prišaikė XX amžiaus pabaigoje - nėra komplimentas kapitalistinei sistemai. Nepaisant to, neturime jai geresnio pakaitalo. Faktinai, tai ne jos kaltė, bet politinės valdžios, kuri išmoko ją manipuliuoti, ir kuri turi intereso pasiskolinti iš ateities, palikdama galvosūki kaip skolą atiduoti, sekančiai vyriausybei. Prasiskolinusi valdžia turi didžiausios naudos iš infliacijos, nes toji sumažina jos skolas, o mokesčių mokėtojai turi daugiau mokėti, nes infliacijos dėka pereina aukštesnėn kategorijon, kuri moka daugiau, nors jų uždarbio reali vertė liko tokia pat ar net sumažėjo. Iš to išeitų, kad geriausia priemonė kovai su infliacija yra federalinio biudžeto subalansavimas. Teorijoje su tuo visi politikai sutinka, bet jei tai veda prie ūkinio gyvenimo tempo sumažėjimo - nuo kurio daugiausiai nukentė ekonomikai silpniausi gyventojų sluoksniai, visados atsiranda pagunda teigti, kad geriau infliacijai negu skurdas, kas infliaciją pratesia be galo.

Recesijos nėra naujas reiškinys. Vien po II-jo pas. karo jų pergyvenome bent 6 (1948-9, 53-4, 57-8, 60-1, 69-70, 73-5 metais). Jų metu visos tautos pajamos už gėrybes ir patarnavimus GNP - sumažėdavo nuo 1% iki 5%. Per šiuo metų pirmą ketvirtį tos pajamos dar padidėjo 1.1%, tačiau kovo mėn. gamyba, dirbančiųjų skaičius ir prekybos apyvarta (pardavimai) taip sumažėjo, kad reikia tikėtis ir GNP kritimo. Bedarbių skaičius per balandžio mėn. pašoko 0.7%.

Jei dabar prasidėjusią recesiją lyginsime su 1973-5, galime konstatuoti vieną didelį skirtumą. Tada, laukdama kainų pakilimo, pramonė buvo labai padidinus gamybą, tuo tarpu per paskutinius metus įmonių inventorių nebuvo daug pakilęs, o paskutiniu laiku pabrangęs kreditas atsargų sudarymą pasunkino.

Inventoriaus nesusidarymas aiškinas ankstyvesniu vartotojų nusistatymu tuojaus pirkti, nes ateityje kainos vistiek pakilsiančios. Kredito suvaržymas turėjo geros įtakos. Jei infliacijos sparta kiek sumažėtų, būtų papildomas paskatas su pirkimais nesiskubinti ir nebioti taupyti.

Ir šiuo metu atrodo, kad drastiškai sumažėjęs automobilių (ypač vietos gamybos) ir namų statybos bei pardavimo sumažėjimas verčia manyti, kad per dabartinį metų ketvirtį GNP sumažės bent 5%. Jei prie to pridėsime vartotojų

sumažėjusį apetitą kitiems pirkiniams, pramonės įmonės turės smarkiau mažinti produkciją, pačios nepirkti naujų gamybos priemonių ir pan. Rezultate recesija iš pradžių gali būti bene pati sunkiausia pokariniame laikotarpyje, tačiau kaip minėjome, kuklus inventoriaus sumažėjimas leidžia tikėtis, kad ji nebus ilga. Dabar jau yra duomenų kalbančių už infliacijos sumažėjimą, kainos nebekyla taip sparčiai kaip anksčiau. Jei taip bus iš tikro, apie mokesčių sumažinimą pradės kalbėti ne tik respublikonai, bet ir administracija. Bet jei tokio politiniai labai populiarus žingsnis nelydės valstybės išlaidų sumažinimas - infliacijos sparta vėl padidės. Dar vienas bandymas ją suvaldyti bus nuėjęs niekais.

• **Lietuvių Tautinio Sąjūdžio** posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 9 d. Bartkaus & Associates Inc. patalpose, Chicagoje. Dalyvavo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguoti: Eugenijus Bartkus, Teodoras Blinstrubas, Pranas Kašuba, Vaclovas Mažeika ir Sąjūdžio pirmininkas Algis Sparauskas. Venezuelos tautininkus atstovavo Stasys Liepas.

Posėdyje pasiskirstė pareigomis sekančiam terminui: pirmininkas - Eugenijus Bartkus, sekretorius - Pranas Kašuba. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovu į Vliko Tarybą paskyrė Teodorą Blinstrubą, antrininku Vaclovą Mažeiką.

Dalyvių vardu Eugenijus Bartkus padėkojo buvusiam pirmininkui Algiui Sparauskui už sėkmingą Lietuvių Tautiniam Sąjūdžiui vadovavimą per paskutiniuosius ketverius metus. (pk)

Dalis lietuvių delegatų priešpiečiuose. Sėdi iš kairės: L. Mažeikienė, J. Venckus, dr. J. Genys, P. Jurkus, I. Bublienė ir G. Talandienė. Stovi: A. Milūnas, L. Gromulaitienė, J. Talandis, J. Urbonas.

Gubernatorius Ronald Reagan, respublikonų kandidatas į prezidentus su Kalifornijos lietuvių respublikonų jo kandidatūrai remti komiteto pirmininke Liucija Mažeikienė (kairėje) ir komiteto garbės pirmininke televizijos ir filmų žvaigžde Rūta Lee-Kilmonyte.

Sėkmingas tautinių grupių respublikonų suvažiavimas

Š. m. gegužės 16-18 dienomis 35 tautybių delegatai susirinko į 10-tąjį Tautinių Grupių Respublikonų Tarybos suvažiavimą Clevelande. Šių metų suvažiavimo tema: rinkiminė veikla ir tautinių grupių respublikonų vaidmuo šių metų rinkimuose. Jų tarpe dalyvavo gausus būrys lietuvių delegatų iš Kalifornijos, Ilinoiso, Michigano, Texas, Washington, D. C., Ohio ir Connecticut valstybių.

Lietuviai savo metinį susirinkimą tame pačiame viešbutyje sušaukė gegužės 16 d., penktadienį. Posėdyje aptarė įvairius politinės strategijos klausimus, pa-

kui už sėkmingą Lietuvių Tautiniam Sąjūdžiui vadovavimą per paskutiniuosius ketverius metus. (pk)

skyrė suvažiavimui delegatus bei pakeitė organizacijos vardą į "Lithuanian American Republican National Federation". Lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas yra energingas Anatolijus Milūnas.

Į šių metų suvažiavimą aktyviais delegatais buvo paskirti šie lietuviai: A. Milūnas, J. Talandis, L. Gromulaitienė ir E. Žiūrys, likusieji antrininkais.

Suvažiavimas oficialiai prasidėjo penktadienį. Tautinių Grupių Respublikonų Tarybos pirmininkė yra Anna Chennault. Penktadienio iškilmingos vakarienos metu kalbėjo respublikonų partijos pirmininkas Bill Brock. Šeštadienio sesija atidarė Clevelando miesto meras George Voinovich. Pasveikinęs iš visur suvažiavusius tautybių delegatus pabrėžė tautinių grupių svarbą politinėje plotmėje. Šios dienos sesijos buvo skirtos įvairiems rinkimiams klausimams. Sesijai vadovavo Ralph J. Perk. Kalbėtojų tarpe savo sugestijas bei idėjas taip pat patiekė buvęs clevelandietis Jurgis Ramonas. Delegatai aktyviai dalyvavo diskusijose bei patiekė centriniams komitetams įvairius pasiūlymus. Pietų metų puošnioje viešbučio salėje - Gold Room kalbėjo prezidentinis kandidatas gub. Ronald Reagan. Savo kalboje jis pažymėjo, tūkstančiui svečių dalyvaujant, kad Amerika palieka paskutinę laisvės salą pasaulyje, ir tik mes ją galime tokią išlaikyti.

Po pietų tęsėsi toliau sesijos. Pristatyta suvažiavimo rezoliucija, kurioje taip pat pasisakyta Pabaltijo kraštų klausimu, kad sekančias Amerikos prezidentas atkreiptų dėmesį į šiuos kraštus ir kad būtų jiems atstatyta nepriklausomybė. Šiose sesijose taip pat pakeisti kai kurie organizacijos įstatai.

Vakare miesto Arcadoje įvyko iškilmingas banketas, kurio metu kalbėjo ambasadorius George Bush. Taip pat buvo pagerbtas ir lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas A. Milūnas, kaip vienas aktyviausių skyrių pirmininkas. Plaketę jam įteikė pats ambasadorius George Bush. Suvažiavimas buvo tęsimas toliau sekmadienį iš ryto.

Suvažiavime dalyvavo Voice of America atstovas Romas Sokodolskis iš Chicago, kuris perdavė į Lietuvą pasikalbėjimą su lietuvių respublikonų federacijos pirmininku A. Milūnu. Delegatų tarpe iš kitų vietovių dalyvavo: be minėtų L. Mažeikienė, J. Venckus, dr. J. Genys, P. Jurkus, A. Jankūnas, C. Oksas ir LB Krašto Valdybos vykdomasis vicepirmininkas J. Urbonas, kuris aktyviai reiškiasi gub. Ronald Reagan rinkiminėje kompanijoje ir net komiteto prašytas yra paskyręs eilę lietuvių į Ronald Reagan Advisory Board.

Sveikinam visus delegatus ir džiaugiamės jų atsietais darbais bei linkime

(Nukelta į 2 psl.)

Sovietai žada taiką, o neša karą...

Emilja Čekienė

Nesenai knygų rinkoje pasirodžiusi buvusio JAV prezidento Richardo Nixono parašyta knyga, kurioje minima ir Lietuva, imigracijoj atsidūrę lietuviai bei kitos sovietinio komunizmo pavergtos tautos, verta ir mūsų ypač jaunimo dėmesio. Ji pavadinta "The Real War" ir mums įdomi tuo, kad primena visa tai, ką patys esam pergyvenę ir dar gyvi knygoje aprašytų įvykių liudininkai. Bet knyga dedikuota ne mūsų generacijai, nes tai būtų jau per vėlu, o šios generacijos anūksams "To our grandchildren", kad jie pažintų tikrąjį komunizmo veidą, kad nedarytų tų pačių politinių klaidų, kurias darė jų tėvai ir protėviai, nesužpėję pažinti viso pasaulio prieš sovietų melu skleidžiamo komunizmo, tikėjo jų žodžiams, darė nuolaidas. Autorius rašo, jog trečiasis pasaulinis karas prasidėjo dar prieš II-jo pasaulinio karo pabaigą, nes Stalinas jau tada metė žvilgsnį į pokarinę pasaulio santvarką ir vėliau savo planus darė Jaltos, Potsdame ir kitur. Stalinas po antro pasaulinio karo pradėjo lįsti ten, kur tik matė valstybių vadų silpnumą.

R. Nixonas čia primena sovietų klasta žygiavimą iš rytų vis tolyn į Europą, apie jų laimėjimus Kinijoje ir k. Jis rašo, jog trečiasis karas prasidėjo ir tai yra tikrasis pasaulinis karas, nes nebėra žemėje kampelio kam nors neprieinamo. JAV ir sovietai yra išsivysčiusios pasaulinės jėgos ir jei tarp jų dviejų esamas balansas kas atsitiktų, tai pajustų visas pasaulis. Jei pav., vienas iš jų susilpnėtų. Sovietai tą labai gerai supranta, bet ir mums Jungtinėms Amerikos Valstybėms jau laikas suprasti ir pradėti galvoti pasauliniu mastu. Sovietai galvoja, kaip susilpninti kitas tautas, nes jų protavimas ir planai nesiskaito nei su žmonių gyvybe nei žmogaus teisių verte.

Trečiojo karo reikšmė yra išrašyta veiduose tų Vietnamo žmonių, kurie savo gyvybę rizikuoja vanden-

se, nustumti nuo kitų šalių, kurie gyvena kaip kalėjimuose okupuoti savo krašte, kuris anais laikais buvo jų tėvynė. Milijonai ir kitų kraštų yra visiškai apleidę savo namus, palikę turtus, šeimas, virtę liūdais pabėgėliais, kad jų kraštai buvo sovietų teroro paliesti. Sovietai bėga priekyje tokios tironijos, kuri save vadiną "laisvę". Šimtai tūkstančių žydų laukia išvykti į laisvę, bet jie ne vieni. Jei būtų laisvė imigruoti, milijonai ukrainiečių, lietuvių ir kitų pavergtų išvažiuotų. Kas ne su mumis, tas prieš mus, sovietai galvoja. Tai nėra staigmena, tai daroma nuo senų laikų. Sovietija yra produktas užgrobtų tautų, laikomų brutalia jėga. Ir Amerika sudaryta iš daugelio tautybių žmonių, bet mes — Amerika turime armėnų, lietuvių ir kitų, o sovietai turi Armėniją ir Lietuvą. Čia autorius plačiau apibūdina, kaip susidarė JAV ir Sovietų Sąjunga. Jis pažymi, kad ši tragedija yra viena iš centrinių 20-jo amžiaus dramų. Tas naikinimas žmonių laisvės ir reprezentuoja vieną iš pagrindinių charakteristikų trečiojo pasaulinio karo. Agresorius niekuomet nenori karo, jis visuomet pasirengęs užimti kraštus be pasipriešinimo, rašo autorius.

Toliau R. Nixonas apibūdina visą sovietų komunizmo nueitą kelią ir tam naudojamus antihumaniškus metodus iki šių dienų, pagrįsdamas istoriniais pavyzdžiais. Jis tvirtina, jog sovietai žino, kad revoliucija, ekonominė depresija krašto viduje, keliamas chaosas veda žmones į paniką, o tada komunizmas saldžiu balsu prabyla, žadėdamas visas žemiškas gėrybes ir tuo suranda sau lengvatikų, laukiančių to žemės rojaus.

Autorius cituoja daug kitų politikų pažįstančių sovietus pasisakymų. Štai NATO generalinis sekretorius M. Brosio 1967 m. R. Nixonui pasakęs, jog jis gerai rusus pažįsta. Jie esą dideli melagiai, gudrūs vaidintojai ir puikūs aktoriai. Jais negalima pasitikėti. Jie svarsto savo tarnybose, kaip apgauti ir meluoti. Jie žada taiką, o neša karą, žada laisvę, bet atneša vergiją.

Toji 341 psl. gražiai išleista knyga yra vertinga perskaityti ir kiekvienam lietuviui, o net būtina jaunimui, kuriam sunku patikėti, kad yra pasaulyje tokę terorą vykdančią agresorių, nuo kurio žmonės bėga gyvybėmis rizikuodami, o liūdna, kad atsiranda ir tokių, kurie patys pabėgę,

visa tai užmiršę, gerai svetur įsikūrę jau pradeda tikėti raudonojo teroro pasaulyje skleidžiamu melu. Autorius šią istorinę knygą pradėdamas ir baigdamas užakcentuoja, jog trečiasis pasaulinis karas prasidėjo ir mes privalome žvelgti į realybę, stiprinti save, kol dar nevēlu.

Išleido Warner Books. Kaina 12.50 dol.

POLITINIO DARBO KONFERENCIJA

Šiais metais sukanka 40 metų nuo smurto ir klastos. Sov. Sąjungos įvykdytos Pabaltijo valstybių okupacijos. Sukakties proga yra tikslu apžvelgti ir įvertinti Lietuvoje vykdomos rezistencijos ir išeivijos laisvinimo darbo pastangų sėkmumą ilgalaikės okupacijos šviesoje ir pramatyti naujas gaires lietuviškosios išeivijos laisvinimo veiklai bei ryšiams su pavergta tauta. Šių motyvų vedina Pasaulio LB Visuomeninių Reikalų Komisija, Kanados LB Visuomeninių Reikalų Komisija ir JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba š. m. birželio 8 ir 9 dienomis (sekmadienį ir pirmadienį) Washington, D. C. šaukia nepaprastą politinio darbo konferenciją. Konferencija įvyks Shoreham-Americana viešbutyje, 2500 Calvert Street, NW, Washington, D. C. (tel.: 202-234-0700). Konferencijos atsakinguoju rengėju yra JAV LB Visuomen. Rkl. Taryba. Techninius konferencijos ruošos darbus vykdo JAV LB Washingtono apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Linas Kojelis.

Konferencija prasidės sekmadienį, birželio 8 d., 4 val. p. p. Pagrindiniais konferencijos referentais bus prof. dr. Vytautas Vardys ir prof. dr. Bronius Nemickas. Specialiame posėdyje keli kiti koreferantai apžvelgs išeivijoje vykdomą svetimųjų informavimą apie padėtį Lietuvoje ir vertins sovietinių pastangų sėkmumą su savąja informacija infiltruoti laisvojo pasaulio mokslinius šaltinius. Pranešimus JAV politikos Pabaltijo valstybių klausimais pateiks Baltųjų Rūmų, Valstybės departamento ir National Security Council pareigūnai. Prez. J. Carterio ir gub. R. Reagan rinkiminių kampanijų vadovai supažindins su šiu pretendentų į JAV prezidentus pažiūromis Rytų Europos ir Pabaltijo klausimais.

Politinio darbo konferencija nepretenduoja būti masinio pobūdžio. Ji tačiau yra vieša ir į ją yra kvie-

Omahos skautininkės su vyr. skautininke Irena Kereliene. Iš kairės: Irena Lileikienė, Marta Šarkienė, Irena Antanėlienė ir Gražina Reškevičienė. Algio Praičio nuotr.

OMAHOS SKAUTAI DIRBA

KAZIUKO MUGĖ

Balandžio 20 d. Omahos skautai ir skautės suruošė Kaziuko mugę, kurioje atsilankė ir Vyriausia skautininkė Irena Kereliene. Tą dieną, skautai-tės, su reta viešnia, organizuotai dalyvavo lietuviškose pamaldose.

Prieš Vyr. skautininkei atidarant mugę, akadem. skt. Teresė Gaidelytė ir Rūta Jaudegytė, inscenizavo žinomą, seną dainelę "Oi kur buvai dieduk mano". Jaunuolės, vaidybiniais gabumais, sukėlė skanaus juoko žiūrovų tarpe.

Skautai vyčiai, gana gausiai pasirodė su gražiais medžio ir kt. tautodailės dirbiniais, dėl kurių, ne vienas mugės lankytojas, pratuštino savo piniginę.

Žvilgsnį draugovės "užaugintas" Anykščių šilelis, kvėpėjo pušimis ir takelio spygliams, o tarp samanų ir kupstelių tupėjo Lietuvos miškų žvėreliai. Praėjus takeliu šilelį, palaukėj, prie žilvičio sėdinčių skautukų, buvai apdovanotas, saldžiu baravykėliu.

Salėje, lankytojai vaišinos skaniais pietumis, kuriuos paruošė skaut. tėvų komitetas.

Taip pat, skautai ir skautės, gegužės mėn. 11 d. Motinos dienos proga, suruošė motinoms pagerbimą, su kukliomis vaišėmis ir programėle. Pagerbiant miru-

čiami visi visuomeninio-politinio gyvenimo darbuotojai. Konferencijos rengėjai siekia sudaryti galimybę akademiniui priėjimui pagvildinti mums rūpimas laisvinimo darbo problemas. Konferencijos klausimais prašome kreiptis į Pasaulio LB, Kanados LB ir JAV LB centrinius organus arba skambinti JAV LB Visuomen. Rkl. Tarybos pirm. Alg. Gečiui (215-677-1684) arba JAV LB Krašto valdybos vicepirm. Aušrai Zerr (215-886-5849).

(JAV LB Inf.)

sias motinas, pagiedota "Marija, Marija". Salomėja Skaudienė skaitė jautrią, motinos dienos skirtą paskaitą. Gražiai nuskambėjo kanklės skt. Šarkaitės rankose, o mamos, močiutės, svečiai, skautės ir skautai, sutartinai padainavo keletą dainelių. Minėjimą pravedė Rita Kovaitė.

Girtini yra skautų-čių vadovų darbai, pastangos ir norai, įnešti didesnio, ar mažesnio masto, tautiniai kultūrinės veiklos į lietuviškos kolonijos gyvenimą. (jp)

MACHINIST, bridgeport, milling and lathe. Small shop. DeJohn Machine Co., 101 Hudson St., Garfield, N. J. 07026. 201-773-7667. (21-24)

NIGHT SHIFT — Grinder, blanchard or G & L. Miller borer. Experienced preferred or machine operator inclined. Excellent pay & benefits. National Corp. Phone 201-687-3322 Mr. Wunder or Mr. Kregg. (21-25)

LATHE OPERATORS

Exp'd. individual only, steady work, full benefits. Call for appt. Niemand Broth, Elmhurst, N. Y.

Call 212-592-2300

(21-21)

MACHINIST 1ST CLASS

Exp'd. individual only, steady work, full benefits. Call for appt. Niemand Broth, Elmhurst, N. Y.

Call 212-592-2300

(19-21)

MOVING TO COLORADO?

We have need for service technicians with pride, knowledge, a positive attitude and a willingness to work. If you have over 3 years of experience in two of the following we want to talk to you.

REFRIGERATION PNEUMATICS
AIR COND. BOILERS
HEATING VENTILATION

We offer the highest open shop wages, paid medical, uniforms, paid vacations, truck, paid sick days & good management.

Join The Young Growing Company - Pride Built
HVAC SERVICE, INC.
4045 Elahi St., Denver, Col
303-455-5226

LATHE ROUND

IN SERTS

1ST CLASS

FULL BENEFITS

RETIREMENT PLAN

N. J. CARBIDE

157 Mallory Ave.

Jersey City, N. J.

201-434-1210

(20-24)

RESPUBLIKONŲ SUAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir toliau respublikonų partijos rėmuose darbuotis mūsų tėvynės labui.

Šio suvažiavimo Clevelando organizacinį komitetą sudarė eilė respublikonų veikėjų, kurių tarpe buvo ir du lietuviai Algis Rukšėnas ir Raimundas Kudukis.

Ingrida Bublienė

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusę metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

A. A. Nadas Rastenis, poetas, advokatas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės narys.

POETĄ NADĄ RASTENĮ Į ANAPILĮ IŠLYDĖJUS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės narys poetas adv. Nadas Rastenis mirė 1980 m. gegužės 10 d. Baltimorėje. Palaidotas gegužės 14 d.

Velionis Nadas Rastenis buvo gimęs Stagalienu k., Linkmenų vls., švenčionių aps. 1911 m. atvyko į Jungtines Valstybes, dirbo medvilnės audykloje, 1918-19 m. tarnavo JAV kariuomenėje. 1924 m. baigęs teisės mokslus Bostono universitete, 1925 m. persikėlė į Baltimorę ir pradėjo verstis advokatūra. 1935 m. įsigijęs advokato teises Ohio valstybėje, iki 1936 m. advokatavo Clevelande, vėliau vėl grįžo į Baltimorę. 1943-46 buvo pirmasis lietuvis atstovas Marylando legislatūroje Annapolyje.

Apsigyvenęs JAV, tuoj įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą. 1912 m. buvo vienas iš steigėjų (vėliau ir pirm.) savišalpinės Lietuvių laisvės artųjų d-jos Manchesteryje, N. H., Lietuvių socialistų s-gos narys, nuo 1921 m. Amerikos Lietuvių tautinės sandaros veikėjas (1923-25 vicepirm., 1927-28 pirm.), be to, veikė SLA Baltimorės kuopoje,

DLK Kęstučio savišalpos d-joje Baltimorėje (nuo 1953 Mindaugo - Kęstučio d-ja), Vilniui vaduoti sąjungoje, Amerikos Lietuvių tautinėje s-goje, Balfe (jo dir.), Komiteto Pabaltijo univ. Vokietijoje remti pirm., Lietuvių rašytojų d-jos narys ir kt. Dalyvavo M. Petrausko Gabijos chore, vaidino ir dainavo M. Petrausko operetėse.

Nuo 1917 m. pradėjo eilėraščių ir straipsnių bendradarbiauti daugelyje Amerikos lietuvių laikraščių. 1923 m. laikinai redagavo "Sandarą", 1935 m. "Dirvą". Atskira knyga yra išleides savo iliustruotą eiliuotą pasaką "Trijų rožių šventė" (1955).

Nuo 1920 m. pradėjo rašyti eilėraščius anglų kalba; N. Rastenis buvo vienas iš pirmųjų pradėjęs versti lietuvių poetų kūrinius anglų kalbon. Jie buvo spausdinami įvairiuose poezijos žurnaluose, kaip "Laurel Leaves", "The American Bard" ir t.t. Dalis jų išspausdinta A. Vaičiuliaičio "Outline History of Lithuanian Literature" (1942). "Lietuvių Dienos" Los Anjelese yra atskiromis kny-

Lietuvybės reikalai Skautų Sąjungoje

Antanas Dundzila

Š. m. gegužės 17-18 Chicagoje vyko Lietuvių Skautų Sąjungos (LSS) Tarybos posėdžiai, kurių proga kviestieji prelegentai skaitė eilę paskaitų. Posėdžiai buvo vieši, dalyvaujant ir svečiams. Dvi paskaitos, "Lietuviškosios sąmonės ugdymas LSS jaunime" ir "Lietuviškai nekalbančių įjungimas į LSS", yra vertos ir platesnio mūsų visuomenės dėmesio, todėl jas čia trumpai atpasakosime ir komentuosime.

"Lietuviškosios sąmonės" prelegentė buvo Danutė Eidukienė, chigagietė, skautijos ir lietuviškojo švietimo

gomis išleidusios N. Rastenio išverstus lietuvių klasikų kūrinius: A. Baranausko "Anykščių šilėį" (The Forest of Anykščiai, 1956) ir K. Donelaičio "Metus" (The Seasons, 1967).

Už 1966 m. vasario 16 d. į "Congressional Record" įtrauktą poemą "War's Curse" Tarptautinė poetų unija (United Poets Laureate International) Nadą Rastenį apdovanojo aukso medaliu ir laurų vainiku. Kiti tame kongreso leidinyje paskelbti darbai yra: Lietuvos himno vertimas (1961) ir poema "Lithuania Crucified" (1968). Iš kitų stambesnių vertimų į anglų kalbą dar paminėtinas V. K. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" libretas. Rankraščiuose tebėra originalus veikalas "The Story of Amberland" ir kt.

Nado Rastenio veiklą įvertindamos, įvairios valstybinės įstaigos ir privatinės organizacijos jį yra gausiai apdovanojusios medaliais, garbės lakštais ir titulais, k. a.: Marylando garbės pilietis, Hull universiteto teisės ir Karachi universiteto literatūros garbės daktaras, Baltimorės advokatų s-gos garbės narys ir t.t. 1967 m. buvo nominuotas Nobelio taikos premijai. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės nariu išrinktas 1971 m.

darbuotoja. "Lietuviškai nekalbančių" reikalą svarstė iš Philadelphijos atvykusi irgi skautijos bei lietuviškojo švietimo vadovė, Danutė Surdenienė. Abi prelegentės gerai kvalifikuotos, dirbančios su jauniu, savo uždaviniui buvo pasiruošę. Abi paskaitos vertos platesnio dėmesio, reikia tikėtis, jos pasirodys spaudoje ištisai. "Dirvos" skaitytojams primintina, kad antroji paskaita, "Lietuviškai nekalbančių vienetai", nagrinėjo 1980. II. 14 ir 21 d. "Dirvoje" tilpusią temą, "Pavojuje lietuvių kalba". Taigi ir šie pranešimai yra lyg ir anksčiau svarstyto rūpesčio tęsinys, į kurį jau spėjo reaguoti ir "Dirvos" skaitytojai savo laiškais bei komentarais.

"Lietuviškos sąmonės ugdymas LSS jaunime"

D. Eidukienė pradėjo su teigimu, kad lietuviybės išlaikymo, sąmoningumo reikalas spręstinas pradedant ne su vaikais, bet su tėvais. Vien mokykla, organizacija, be tėvų aktyvių pastangų, neišugdys jaunimo lietuviškai. Visų pirma nutausta šeima, tada vaikai. Lietuvių bės svarbiausias atramos taškas yra šeima, kuriai padeda mokyklos bei organizacijos. Šiuos savo teigimus prelegentė pailiustravo pavyzdžiais.

Žvelgiant į LSS, analogiškai tėvams, turėtume visų pirma susirūpinti lietuviškai kalbančių vadovų karta. Ypač jaunesnieji vadovai turi sunkumų su lietuvių kalba, nors ir vyresnieji nevengia svetimos kalbos — net ir su jaunesniaisiais. Tai nepageidautinas reiškinys, nes tuo parodome, kad stokojame asmeniškai bei organizacinės drausmės. Vadovų ir skautų tautiniam sąmoningumui ugdyti reikia konkrečių, dėmesį telkiančių pastangų. Jų pasigendama šiandien, matant, pvz., kad tautinio lavinimo skyriai iš vadijų yra dingę.

Dvikalbiškumas bus visada su mumis, bet reikia žinoti, kur bei kada, kurią kalbą naudoti. Priimdami naują vilkiuką ar paukštytę, tėvams turime aiškiai pasakyti, kaip organizacija tvarkosi, koki jos tikslai, kokią kalbą naudoja. Reikėtų kokių nors bendrųjų gairių, saistančių liuanistinės mokyklos lankymą; reikėtų gal kokio nors bendraraščio tėvams.

Praeityje buvo daug gerų rezultatų žadančių bandymų, kur pats jaunimas tobulinosi lietuviybės temose. Jaunimo pastangas matome ir dabar, pvz., Kento Universiteto kursuose. Ši kryptis yra puoselėtina ir ateityje. Jaunimas pats domisi lietuviškumu — pridedime prie tokių pastangų.

Pažymėjo, kad prieš mėnesį Chicagoje posėdžiavęs Ateitininkų Federacijos vadovas pareiškė, kad sieks glaudesnio bendradarbiavimo su skautais. Apie tai turėtume pagalvoti visi, nes lietuviybės rūpesčiai yra bendri visai mūsų visuomenei.

Savo pokalbį prelegentė baigė citata iš 1979 m. vasario mėn. "Aušros", kur tilpo kreipimasis į pasaulio lietuvių tautinio sąmoningumo ir kalbos reikalą.

"Lietuviškai nekalbančių įjungimas į LSS"

D. Surdenienė pradėjo su pastaba, kad pati būdama iš mažesnės vietovės, saviasias mintis grindžia savuoju akiračiu.

Teigė, kad svarstome klausimą, kuris mums vieniems yra turbūt neišsprendžiamas. Turime pavyzdžių iš liuanistinių mokyklų bei darbo organizacijose, kur jau daug metų susiduriame su lietuviškai silpnai kalbančiais ir visai nekalbančiais vaikais. Matant dabartinę mūsų visuomenę ir svarstant ateities galimybes, reikia teigti, kad lietuvių kalbos naudojimas silpnės. Negalėdami atsiriboti nuo lietuviškai nekalbančių, turime svarstyti kaip ir kada juos įjungti į LSS.

Prelegentė teigė, kad nėra pagrindo priimti naujų narių, kurie nekalba lietuviškai ir nesiruošia lietuviškai išmokyti. Kai stojama į skautus, turėtume suprasti, kad šeima domisi lietuvių kalba, jos nori ir stengsis ją puoselėti. Tėvams toks nusistatymas turi būti išaiškintas. Neikalbantiems lietuviškai ir lietuvių kalbos nenorintiems, yra amerikiečių skautų organizacija.

(Nukelta į 4 psl.)

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Garbės Nariui

ADV. NADUI RASTENIUI

mirus, žmonai JULIJAI ir artimiesiems reikiame gilią užuojautą

ALT S-gos Valdyba

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

LIETUVYBĖS REIKALAI SKAUTŲ SAJUNGOJE...

(Atkelta iš 3 psl.)

Susidarius lietuviškai nekalbančių (bet norinčių lietuviškai išmokti) vaikų grupei, juos reikia jungti į atskiras skiltis, kurios nemažintų lietuvių kalbos įtakos kitiems, lietuviškai dar mokiantiems. Suprantant, kad LSS yra skiriama lietuviškai kalbantiems, turime ruošti išeiti kaip kuriuos programinius dalykus, kad ir angliškai, o į bendruosius užsiėmimus jungti visus. Prelegentė nesiūle platesnės akcijos jau dabar, bet skatino žiūrėti į ateitį ir šiam reiškiniui ruošti. Sakė, kad toks laikas ateis už maždaug penkių metų.

Dalyvių komentarai

E. Korzonas akcentavo patį svarbiausią, dabartinį lietuviškosios skautybės tikslą — dirbti tautinio auklėjimo darbą. Reikia tampresnio kontakto tarp tėvų ir vadovų, ypač akcentuojant lietuvių kalbos naudojimo būtinumą.

E. Vilkas pranešė apie praktiškai sprendžiamą šių temų reikalą Los Angeles, kur šios vasaros stovyklos metu bus akcentuojamas rezistencinis laisvės kovų judėjimas, minint 40 metų rezistencijos sukaktį. Palankiai paminėjo Chicagoje veikiančius miško brolius.

G. Plačas pastebėjo, kad tautinio auklėjimo atsakomybę tėvai, mokykla ir organizacija vis bando primesti viens kitam. Pranešė, kad šį rudenį, būsimam tautininkui Rupinskiui perėmus Chicago Lituanicos tuntą, bus ypač stengiamasi išplėsti bendradarbiavimą su tėvais.

L. Milukienė mano, kad patys skautai neįtraukia tėvų į savuosius darbus bei renginius; ateitininkijos aplinkoje tėvai daug tampa bendraujant su jaunimu. Taip pat skatino ryškesnį skautijos visuomeniškumą. Teigė, kad gal reikia atskirų stovyklų: lietuviškai nekalbantiems ir kalbantiems.

V. Vidugiris teigė, kad problema sudėtinga ir kontroversinė. Būtų klaida atmesti lietuviškai nemokančius, ypač mažesnėse vietovėse. Brolijos vadija svarstą dvi galimybes: steigti lietuviškai nekalbančių skiltis; arba lietuviškai nekalbančius surinkti prieš reguliarias sueigas, jiems angliškai paaiškinti, kad bus daroma lietuvių kalboje ir tada, bendrose sueigose, naudoti lietuvių kalbą. Pastebėjo, kad ši problema diskutuotina tik skautiškoj spaudoj, ypač neiškraipant minčių, kurios neatitinka Brolijos nusistatymo.

I. Kerelienė norime ar ne, priešime prie taško, kai broliai ir sesės lietuviškai nekalbės. Ji nemaišytų lie-

tuviškai kalbančių su nekalbančiais, tačiau mano, kad šiai temai reikia tolimesnių svarstymų.

V. Skrinskas skatino patyrinėti, ką daro ir kiek atsiekia Putnamo seselės, ruošdamos atskiras stovyklas lietuviškai kalbančioms ir nekalbančioms mergaitėms. Teigė, kad reikia bendrų pastangų.

Stebėtojo išvados

Dvi, viena kitą papildančios paskaitos, rodo gyvą LSS vadovybės susidomėjimą šiuo svarbiu reikalu. Tai pozityvus reiškinys.

Nors paskaitos buvo tinkamai paruoštos, reikia abejojoti, ar kokį nors praktiškai vykdomi žingsniai bus greitai padaryti: tokio uždavinio sprendimui reikia daug organizacinės drąsos, aiškių pastangų — metodo, reikia tinkamo pasiruošimo bei išteklų. Juk apie šį klausimą žinojome jau tris dešimtmečius, gi, visuomenine plotme, dar esame nepajudėję iš vietos. Čia yra bendras visuomenės rūpestis, spręstinas visuomeniniu mastu, bendromis pastangomis, ne vien Sąjungos plotmėje.

Akcentuotina, kad prelegentės ir visi komentavusieji jautė didelę moralinę pareigą šiam rūpestyje visuomenei talkininkauti. Priemonių trūkumas taip pat buvo aiškus ir tai negali būti kokia nors Sąjungos kaltė, nes reikalas slegia visą mūsų visuomenės sąžinę. Iš kitos pusės pasiduoti tam moralinės pagalbos spaudimui, ypač tik su paviršutinišku dėmesiu metodams, yra rizikinga. Jau tada geriau aiškiai pareikšti Sąjungos nuomonę, statyti tėvams bei vadovams siūlytas sąlygas ir laukti, kad tėvai jas priimtų bei respektuotų.

Buvo gera ir sveika išgirsti kategorišką lietuviškosios skautybės tikslų užakcentavimą bei siūlomas statyti sąlygas tėvams, kurias pareiškė abi prelegentės ir E. Korzonas. Taip pat šviežias buvo G. Plačo praneštas užsiąngavimas šį rudenį Lituanicos tunte stiprinti ryšius su tėvais. Reikia laukti, kad tie ry-

šiai bus stiprinami ypač šioje srityje. Čia gali išeiti gražus bandymas, kurio vaisių galima tikėtis už kelių metų. Vilčių duoda ir Los Angeles pasirinkta tema, kaip metodo dalis, šios vasaros stovyklai. Tai vis pozityvūs, sveikintini tematiniai bruožai, kuriems dar reikia platesnio, sistemingo, pedagoginio, visąsąjunginio (bent šiaurės Amerikos ribose) apibendrinimo.

Iš esmės teigiamai vertinant V. Vidugirio pastangas reikalą spręsti vien Brolijos ribose, būtų sunku sutikti su jo teigimu, kad tokie svarbūs reikalai svarstyti tik skautiškoj spaudoje. Spėliosime, kad jei ne straipsniai "Dirvoje" tai gal šios temos bent taip plačiai ir nebūtų šiame suvažiavime nagrinėtos. Akcentuotina, kad čia eina kalba apie bendrąjį lietuviškosios visuomenės rūpestį, kuris "Dirvos" ankstyvesniuose straipsniuose jokiu būdu nebuvo iškraipytos. Ir Sąjungai bus lengviau šį mazgą atrišti, bendrai su visuomenės dėmesiu bei pagalba. Bet kokių temų viešame analizavime yra didelis skirtumas tarp, sakykime, uniformos antpečių spalvos klausimo ir visai visuomenei gyvybiniai svarbaus reikalo. Juk yra reikalų, kurie visai visuomenei yra svarbūs bei įdomūs: pvz., anksčiau kalbėjusieji, L. Milukienė ir K. Nenortas, kėlė viešosios informacijos svarbą apie LSS. Ar ir šis reportažas turėtų būti nukreiptas tik į skautišką spaudą? Ar šis reportažas nėra pozityvus, giriantis svarbių reikalų tinkamą svarstymą Sąjungoje?

Šiuo reportažu dar kartą kreipiamės skaitytojų dėmesį į svarbų, keliamą klausimą, kviečiame visus talkon, kviečiame viešai pasisakyti.

Antanas Dundzila

WANTED AT ONCE 1ST CLASS
SKILLED
ALL AROUND

MACHINE TOOL REPAIRMEN
Minneapolis, Minn., location. Permanent positions. Good working condition & benefits. Fully paid insurance. Apply call or write to: BILL TRACY
MIDWESTERN MACHINERY
2848 PLEASANT AVE. SOUTH
MINNEAPOLIS, MINN 55408
612-825-4461 612-825-4477
(17-26)

TAUPYKITE DABAR

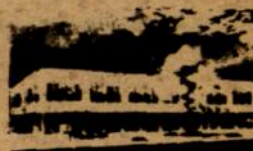
Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitom įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

**PUIKIAUSIUS
KAILIUS**

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Iškili knyga sau ir kitiems

BIRUTĖ V. NAGIENĖ

Pasirodė dail. Anastazijos ir Antano TAMOŠAIČIŲ veikalas LITHUANIAN NATIONAL COSTUME. Tai iškilus ir reikšmingas leidinys ne vien tik mūsų išeivijos kultūriniame gyvenime. Autoriai šį savo veikalą pristato įžanginiame žodyje taip (laisvai versta iš anglų kalbos):

"Šios knygos tikslas yra supažindinti su lietuvių tautiniais rūbais žodžiu ir vaizdu. Žinių šaltiniai siekia Lietuvos priešistorinius laikus, naudojantis archeologinėmis iškasenomis, kuriose buvo randama rūbų liekanos, ornamentiniai pavyzdžiai. Buvo remtasi taip pat ir visos eilės menininkų darbais, piešiniais tų rūbų, vaizduojančių jų atrodymą ir pasiuvimo būdą, pradedant nuo 1-ojo iki 14-ojo šimtmečio. Šalia to, buvo naudotasi istoriniais šaltiniais — spaudos leidiniais, grafišiomis, pasirodžiusiems tarp 15-19 šimtmečio. Didžiausia dalis medžia-

gos šiame leidinyje, rašytinės ir iliustracinės, susidare iš pasikalbėjimų su senomis Lietuvos kaimo moterimis, kurios pačios audė, siuvo ir dėvėjo tokius drabužius. Jos taip pat galėjo papasakoti apie rūbus, kuriuos dėvėjo ir jų tėvai, ir jų senoliai.

Lietuvoje tarp 1926-40 metų mes pradėjome rinkti lietuvių kaimiečių šventiškuosius apdarus. Iš Kanados ir JAV-bių lietuvių tarp 1948-1976 m. surinkome dar papildomos informacijos ir pavyzdžių. Visa tai buvo dar praturtinama senaisiais lietuvių rūbais, kartu su jų aprašymais, gautais iš Lietuvos ir įvairių kitų kraštų.

1940 m. dalis mūsų surinktųjų rūbų įsigijo Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus Kaune, Lietuvoje. Kitą dalį mes atsivežėme su savimi į Kanadą 1948-49 metais.

Aprašymai, nuotraukos ir piešiniai lietuvių rankomis austų šventiškujų drabužių buvo atlikti tiksliai, pagal autentiškuosius senuosius tautinius drabužius".

Vien ši įžanga, kad ir nieko nežinant, ką darė ir ką nuveikė Anastazija ir Antanas Tamošaičiai mūsų tautodailės srityje, tuojau sukelia rimtą dėmesį. Ir ne veltui: ši estetiškai, be priekaištų išleista didelio formato knyga reprezentuoja labai akivaizdžiai ir apčiuopiamai lietuvių ir jų kultūrą. Jau nekalbant, kad ji turėtų būti kiekvieno lietuvių šeimoje, Lithuanian National Costume yra puiki dovana kitataučių ir mažiau lietuviškai bepaskaitančių ar suprantančių bibliotekose. Ji — labai vertingas ir svarbus įnašas, kur mes begyventume, miestų, universitetų, kolegijų lentynose ir studentų rankose. Būtų labai svarbu, kad po tokią knygą gautų ir specifiniai liaudies menu besirūpinantieji ir besidomintieji centrai ar būreliai, mūsų tautinių šokių ir chorų nariai.

Lithuanian National Costume knygos turinyje talpinama šalia istorinių lietuvių drabužių duomenų ir jų klasifikacija — charakteristika pagal apskritis. Aprašymai, atvaizdai, ornamentika pristato mums tuos rūbus nuo didžiųjų jų dalių iki sagių, sagučių.

Reikia tikrai didžiulius ir puikiai atliktus Toronte J. B. DANAČIO Time Press Ltd. spaustuves darbu liuksuosiame kreidiniame šio leidinio popieriuje. Juoda-bal-

ta iliustracijų randame 561(!), spalvose yra 16 plokščių, po 10 ar 12 pavyzdžių kiekvienoje. Vien pervertus tas iliustracijas, nejučiomis sukyla nuostaba ir pasigėrėjimas. Apima pasididžiavimas, kad esame dalelė tos kūrybingos ir savitos tautos ir dar stipriau norisi ją tokią ir išlaikyti. Nemažesnis dėkingumas apima mus tiems dviem autoriams, kurie sudėjo į šį veikalą savo patirtį, žinias, laiką, pastangas, rūpestį, kruopštumą ir meilę. Kai kiti jau pradeda dėl įvairių priežasčių apleisti mūsų kultūrinio darbo dirvonus, Anastazijos ir Antano Tamošaičių entuziazmas ir pasišventimas nemažėja. Planų ir sumanymų atečiai netrūksta. Mums lieka jų talento ir sugėrėjimo vaisiais ne tik asmeniškai pasinaudoti. Mūsų uždavinys, įsigyjant šią knygą, pasirūpinti, kad ir mūsų vaikai ją turėtų, kad ji pasiektų ir kitataučius. Parašyta yra anglų kalboje — tad nėra jokių kliūčių.

Kas tikrai aktyviai domisi audimu, arba ir norint ateities kartoms išlaikyti pačios audimo technikos paslaptis, reikėtų (gal kada ateityje) išleisti lyg ir priedą prie šios knygos: specifiinių, ypač retesnių raštų diagramas, kaip užmesti į stakles. Taip pat, žinant kiek nepaprastai daug skaidrių yra pas knygos autorių, surinktų iš įvairiausių atliktų ir užtikėtų rūbų, būtų nepaprastai įdomu ir vertinga turėti katalogą kad ir sakysim po 100 įvairių priejuosčių, bliuzių raštų, juostų, įvairių audinių. Be jokių ypatingų paaiškinimų, tik spalvotas katalogas.

Daugelis žodžių, gražių, išraiškingų turtingosios mūsų lietuvių kalbos jau dingę iš mūsų gyvenimo apyvartos. Iš dalies dėl to, kad jau nebesusiduriame nei su daiktais, nei su darbais, kurie seniau ir dar ne taip seniai buvo naudojami arba atliekami darbai. Iš dalies vis mažiau vartojame žodžių bendrai — "telegrafiskas" komunikacijos būdas tarp žmonių irgi pasidare gana kasdieniškas reiškinys. Tai didelė įtaka moderniosios, kai kada abejotino reikalingumo technikos, pagreitėjusio gyvenimo tempo reiškinys. Todėl ypač įdomu šiame Tamošaičių veikale skaityti taip mieliai, ramiai skambančius žodžius — karna, pynikas, gražytinis,

DEVYNIOLIKTASIS DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiai įteikti data 1980 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS LITERATŪROS PREMIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba, Krašto Valdybai pritarant, savo 1980 m. balandžio 9 dienos posėdy nutarė įsteigti Lietuvių Bendruomenės Literatūros Premiją. Premijos dydis — trys tūkstančiai dolerių. Premijos sąlygos sutartos su Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba.

Pirma. Premija skiriama tik atsižvelgiant į svarstomojo kūrinio vertę.

Antra. Lygiomis teisėmis su spausdintaisiais veikalais premijuotini ir rankraščiai.

Trečia. Premija skiriama už geriausiąjį svarstomųjų metų grožinės literatūros kūrinį arba už liuanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalą.

Ketvirta. Premijai veikalas atsiųsti paskutinė data — gruodžio 31-oji diena.

Penkta. Premijos komisiją sudaro trys Kultūros Tarybos skirti nariai ir du Rašytojų Draugijos atstovai (nebūtinai draugijos nariai).

Šių metų vertinimo komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau. Informaciją premijos klausimu kreiptis į JAV LB KT vicepirmininką Viktorą Mariūną adresu: 1994 Beverly Hills Drive, Richmond Hts., Ohio 44143. Tel.: 1-216-481-4534.

trumpinukė, antkaktis, kykas, striukė, čempės, nuometas... O kad brukimas angliškai "scutching", autas — "Puttee", parinktinis — "stick weave", tarpniais dažyti siūlai — "ikat" vadinami — tai irgi labai intriguojantis žodynas, kuris tik dar labiau parodo, kiek įdėta kruopštumo ir atidumo šiam veikalui, iš autorių pusės.

Džiaugiamės šios knygos pasisekimu ne tik kritikų tarpe, bet ir skaitytojų — jau daugiau kaip pusė laidos išparduota, ir linkime kad ji netrukus būtų visa išpirkta.

Galime praktiškai prisidėti prie jos paskleidimo kitataučių bibliotekose labai paprastu būdu: nueikime pasiteirauti ar tokia knyga randasi ir ar galima ją gauti paskaityti. Jeigu nėra — nurodykime, kad užsakyamus galime gauti per The Lithuanian Folk Art Institute c/o V. Matulaitis, 44 Longbourne Dr. Suite 506, WESTON, Ont. M9R 2M7, Canada, arba L. Balsys, 243 South Kingsway, Toronto, Ont. M6S 3V1, Canada. Kanadiškais pinigais kainą \$30, amerikoniškais \$26. Lietuvių mokykloms bei šokių ansambliams po vieną egzempliorių parduodama specialiai amerikoniška valiuta \$13.75 įskaitant pašto išlaidas, visur kitur Kanadoje \$12.00.

Ta proga norisi priminti,

kad Lietuvių Tautodailės Institutas Kanadoje yra pasirošęs patarnauti bet kuriais mūsų tautodailės klausimais patarimu, kritika ir konkrečia medžiaga: pamokomis, skaidrėmis ir t.t.

WANTED EXPERIENCE
STEEL RULE DIE MAKERS
For folding carton dies. For rotary dies & flat dies for corrugated.
Send resume to:
JAMISON STEEL RULE DIE CO.
P. O. Box 12556
Memphis, Tenn. 38112
or call 901-452-6239 (21-23)

TOOL & DIE MAKER
Permanent position with established hardware mfr. Experience in making dies for small metal stampings from samples or drawings. Full or part time work. Full benefits.
Phone 301-483-3402 (21-23)

MEN WANTED
Part Time openings for mature adults. Hours 7 A.M. to 10 A.M. 5 days per week. Car necessary. Call Mr. VAN TINDALL or Mr. WILLIAMS
301-539-5344 (21-22)

FIRST CLASS MACHINIST
PROTOTYPE WORK, SMALL RUNS WEST CHESTER, N. Y. AREA
Call (914) 235-2720 (17-22)

MACHINE SHOP FOREMAN/WOMAN WANTED
Exp. necessary in all phases of running small shop. Must be all around machinist, an and have leadership quality. For personnel interview call 201-685-1200,
PHOENIX STEEL CONTAINER CO. (20-22)

OFF-SET PRESS-MAN / WOMAN
For Chief 17
Call for appointment
201-874-3555 (20-22)

Apie socialistinio realizmo įsitvirtinimą

Bronys Raila

VILTIES išleistame Bronio Railos veikalė "VAIVOS RYKŠTĖ" plačiai nušviečiami vadinamojo socialistinio realizmo mitai ir metodai, kuriais lietuvių literatūra ir menas buvo maitojami ir žalojami jau nuo Angariečio-Kapsuko laikų (kai jie puldinėjo dargi mūsų kairiuosius rašytojus). Vėliau po karo rimbū švaistėsi politrukas K. Preikšas, o šiuo metu LKP politbiuro vyriausias komunistų ideologijos ir kultūrinės propagandos policistas Lionginas Šepetys. Čia pateikiama prakalba apie tai, kaip Šepetys viename "Pergalės" žurnalo straipsnyje dėstė socializmo sampratą ir kiek jis tai "įtvirtino" okupuotoje Lietuvoje...

Kai sovietinė agitpropaganda, ypač Kremliaus oficiojai, garsiai porina apie taikos troškimą, tai šiais atlydžio ("detentės") laikais buvo keistoka girdėti iš Lietuvos kompartijos politbiuro nario labai karingus šūkius. Kad jie būtų nuskambėję iš kokie generolo ar KGB pulkininko, bet dabar tiesiai iš lūpų žmogaus šiaip jau menininko, architekto, kultūrininko, dar neseniai, kaip minėjau, buvusio kultūros ministro!

Tai visiškai tie patys žodžiai ir šūkių, kuriuos kiek vėliau temperamentingai skelbs ir naujasis "Tėviškės" ryšių su užsienio lietuviams banaliai iškalingas viceministras generolas P. Petronis...

Abiejų teorijos identiškos. Girdi, kol dar kitur pasaulyje tebėr kapitalizmas, tol turėsime dvi priešiškas stovyklas. Todėl tarp jų turi toliau vykti neblėstanti kova. Reikia aktyviau atakuoti priešiškas ideologijas.

Tai Šepetys ir atakuoja - kol kas dar ne fronto apkasų, o švelnesnės tariamųjų menų pozicijas. Savo apžvalginio rašinio "Pergalėje" jis pakelia uždarą ir atidaro plačią tarybinės kultūros Lietuvoje išaugimo sceną. Ir it Aidos operoje triumfuojančius egiptiečius, jis išveda savo kariuomenę, skaičiuodamas ir išvardindamas metų metais tas pačias narsiausias, bet ne kartą ir bjauriausias niekintų tarybinės kultūros kareivių pavardes. Čia kuopa rašytojų ir dailininkų, ten būreliai muzikų, teatrolių, užpakaly žvalgybinis kritikų patrulis. Matyti, visi ištikimai talkininkaujantys kultūros vardu vykdyti 'komunizmo statybos' uždavinius.

Po tų karingų išvedžiojimų aukštasis pareigūnas oficialiai nusprendžia, kad dabar Lietuvoje pagaliau 'visose lietuvių tarybinio meno šakose galutinai įsitvirtino socialistinis realizmas'. Jis tapo 'vidiniu rašytojų ir menininkų ištikimumu'!

Kaip 'neįsitvirtins', kai ištikinimą kala, spraudžia ir užverčia valdžia, policija, cenzūra, šiuurkšti būtinybė geriau ar nors šiaip taip pragyventi? Kaip netriumfuos, kad kitokių įsitikinimų menininkam uždrausta turėti laisvus sambūrius, necenzūruojamus kultūros žurnalus, nevaržomai leisti knygas, ruošti parodas, spektaklius, koncertus be išankstinio valdžios leidimo ir kontrolės?

Vadinamasis 'socialinio realizmo' metodas, trumpai sakant, reiškia meno kūrėjų ipareigojimą padėti kompartijai

įgyvendinti komunizmą ir 'meniška' parodyti bei įrodyti, kad viskas sekasi, klesti, žydi. Vadinasi, atlikti ne meninius, o politinius pasaulėžiūrinius uždavinius.

Jau keli dešimtmečiai, kaip tasai apynasris maunamas visų SSRS tautų kultūros kūrėjų. Vakarų filosofai ir meno kritikai, suvokdami tokio 'metodo' priešingumą bei žalą laisvųjų menų paskirčiai ir prigimčiai, nedvejodami jį atmeta, net pasišaipoma.

Sakoma, ir Lietuvoje kiekvienas rimtesnis menininkas žino, kad jeigu sovietinis kūrėjas stengsis būti realistas, tai kaip ir kur tarybinę kasdienybę jis suras tikrąjį socializmą?

O jeigu jis užsispirs įrodinėti, kokią laimę žmogui atneša, kaip kaskart pergalingiau visose srityse žengia ir klesti socializmas, tai koks jis bebus realistas?

Gal jis bus geras lakuotojas, pataikūnas, gabus melagis ir nusipelnęs propagandistas, bet tik ne gyvenimo tikrovės vaizduotojas.

Jei, anot Sepečio, lietuvių tarybinė kultūra taip vėsliai spėjo suklestėti jau per tris dešimtmečius, tai man buvo įdomu patikrinti, kaip toli ji turėjo pažengti kitose sovietų respublikose per šešis dešimtmečius. Ir pasitaikė gera proga.

Aš gyvenau Amerikoje, Kalifornijoje, Los Angeles mieste, kur per 1977 metų lapkritį Sovietų Sąjunga buvo suruošusi didžiulės apimties savo kultūrinį ir socialinį laimėjimų parodą. Aplankiau ją ir ypač stebėjau eksponuotus knygų leidybos gaminius ir gal daugiau nei kelis šimtus tapybos bei skulptūros darbų.

Lietuvos ar Baltijos kraštų čia nebuvo. Rengėjai, šalia Rusijos, pabrėžė tik dvi sovietines respublikas - Ukrainą ir Armeniją. Visa kita skendėjo, samoningai buvo paskandinta rusiškos formos mariose.

Ir Viešpatie, kaip liūdna, kaip tiesiog tragiška buvo regėti tų sovietų dailininkų, tikėčių, specialiai šio masto parodai parinktus darbus - tokius pasenusius, tokius senoviškus, daugiau nei šimtmečių atsilikusius nuo Vakarų meno raidos ir stilių, skurdžiai techniškai atliktus ir dar skurdžiau įrėmintus (kai kuriems armėnų tapiniams netgi rėmų nebuvo...)

Galėčiau drąsiai tvirtinti, kad daugumas tų darbų toli gražu nesiekė Amerikos lietuvių ir gausių nelietuvių mėgėjų lygmenų.

Daugelis parodą lankiusių amerikiečių, sustoję ties ekspozicijomis, traukė pečius juokavo.

Jei tai būtų socialistinio realizmo rezultatas ir 'nuopelnas', tai Sovietų Sąjunga, išskyrus nebent baletą ir kiek klasikinę muziką, modernaus meno raidą savo uždarose namuose ne pažangos pakompom aukštyn pakėlė, bet sustabdė daugiau negu šešiais dešimtmečiais.

Taip įvyko Rusijoje, Ukrainoje, Armenijoje. O mūsų kompartijos centro komiteto sekretorius kultūros reikalams savo žemažiūriškais partiniais isakais, kaip atrodo, tautinio meno pažangą socialistinio realizmo dogmos vardu bandys stabdyti ir Lietuvoje.

Laimei, kiek gaunam matyti iš albumų ir užsieniuose parodomų privačių skaidrių, laisvoji daugelio Lietuvos menininkų dvasia dar nesutriuškinta.

Lietuviai dailininkai stengiasi neatsilikti, laužiasi iš užkariamų tematikos ir formos varžtų. Augdami ir tobulėdami, jie sėkmingai pletoja modernaus vakarietiško meno gairių tradiciją, šildydami ją, ypač grafikoje, autentiškais mūsų tautos - jei norit, ir liaudies dvasios - motyvais.

Ne kiekvienas lipdo tik kolūkių pirmininkų ir bazių valdytojų galvutes, Lenino ir Kapsuko figūras. Ne dažnas betapo ir sovietinius Zimano partizanų, raudonas vėliavas Gegužės Pirmosios eisenose, ar bulvių pripildus vežimus, kai liaudis džiaugsmingai skuba atlikti prievolę plačiajai tėvynei.

Ritonės Jotvingytės 'TULIUKAS'

A. AUGUSTINAVIČIENĖ

Lietuvių literatūroje išsivijioje mažamečiams vaikams labai trūksta knygų ir dėl to kiekvienos naujos knygelės pasirodymas yra sveikintinas. Ypatingai, kad mažus vaikus lietuviškai skaityti svarbu išmokyti dar prieš mokykliniame amžiuje, mūsų dabartinėse sąlygose.

Ritonės Jotvingytės "Tuliukas" knygelė apie mažą ančiuką labai patraukli, rašytojos samojus žavus ir vaikams suprantamas, gyvulių pasaulis visiškai žmogiškas ir dėl to artimas vaikams ir gyvuliams, toje knygelėje naminiai paukščiai pasidaro vaikų draugai.

Pav. kokios puikios hiperbolės "vaikai — milžinai", "Kūdra — jūra". Tuliukas bijo pradėti plaukti ir pradeda tik tada, kada jam pasirodo, kad jo mama skęsta. Lygiai taip kaip mažas vaikelis nieko nebotų, jeigu reikėtų gelbėti mamytę.

"Tuliukas" leteno purvo klanėlį ir nė iš vietos... Tada atplaukė jo mama.

— Tuliuk, nebūk kvailas! Eik! pamokysiu nardyti! Va, taip! — ir Tuliuko mama parodė kaip. Ančiukas išsigando. Jis manė, kad jo mama skęsta. Baimę pamir-

šęs, Tuliukas šoko kūdron. — Mamute, neprigerk! Palauk, kol aš tave išgelbėsiu!

Tuliukas skubėjo. Jo korytės judėjo labai greit, lyg žemė bėgtų. Staiga, kai buvo jau kūdros vidury ir, kai dairėsi mamos, Tuliukas išgirdo.

— Tu plauki! Tu plauki! Tuliukas nustebo:

— Tikrai aš plaukiu!

Bet džiaugtis nebuvo kada. Jis skubėjo ten, kur panėrė jo mama. "19. pusl "Tuliukas".

Svarbiausia, kad knygelės kalba yra labai paprasta nėra įmantrių žodžių ir dėl to vaikams visai lengvai suprantama. D. Kizlauskienės iliustracijos tinka "Tuliuko" patrauklumui ir jo vaizdingumui. Iliustracijos labai gyvos ir gražios.

Ritonė Jotvingytė nėra jokia naujokė vaikų literatūros pasauly, ji visą laiką rašė vaikų laikraštėly "Eglutė". Naujos knygelės pasirodymas sveikintinas ir džiugus įvykis lietuvių vaikų literatūroje. Tuo pačiu ir Ritonė Jotvingytė verta dėmesio ir tikro pagyrimo, dar kartą įrodydama savo talentą, ne tik gražiai rašyti, bet ir taip gerai suprasti vaikų psichologiją.

NEEDED AT ONCE
PRESSMEN
COLLATOR OPERATORS
PRE-PRESS
EMPLOYEES

For modern printing company. Very good company benefits. Retirement, sick pay, insurance, credit union, vacations and many more. Work for a company that has been in business 70 years in New Orleans.

APPLY WRITE OR CALL COLLECT TO: J. MIKE DAVIS

504-362-6666

RIVAS BUSINESS FORMS
316 Hector Ave.

Gretna, La. 70053

(20-22)

RN-LPN

Responsible fulltime positions are available at local health facility. No experience necessary. Friendly atmosphere. Good salary, benefits. E. O. E. Apply at DUKE CONVALESCENT, LANCASTER, PA. 17602. 717-397-4281.

(20-21)

CABINET MAKER —

must be experienced, clean shop, quality woodworking, Astoria location. Call (212) 932-8509. (20-21)

SHEET METAL DUCT
INSTALLER

Exp. & drivers lic. needed. Permanent position only. 212-788-1350, 212-499-0498. (20-21)

TOOL & DIEMAKERS,

First Class, also

MOLD MAKER

Exp. on E.D.M. or Pantograph.

All Benefits.

LONG ISLAND CITY

(212) 392-3570

(20-24)

DRAFTSMAN

exp'd in store interiors and architectural woodwork. Also

WOODCABINETMAKER

Assembler and benchman. Top pay & fringes. Call HINZMANN & CO.

212-855-4060

(20-26)

"Amber Holidays"

1980 M. EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Birželio 19 — \$ 999.00	Rugpjūčio 28 — \$ 999.00
Liepos 15 — \$ 999.00	Rugsėjo 17 — \$ 899.00
Rugpjūčio 7 — \$ 999.00	Rugsėjo 24 — \$ 899.00
Rugpjūčio 13 — \$1199.00	Spalio 8 — \$ 879.00
(su Ryga)	Gruodžio 26 — \$ 779.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registruokitės iš anksto —

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Dr. Dovas Zaunius (13)

Zaunius skiriamas atstovu Čekoslovakijoje

Be jų, buvo visų Rygos lietuvių mokyklų mokytojai, kurie sykiu su atstovybės bendradarbiais įteikė d-rui Zauniui po rožių bukieta. Lietuvių kolonijos vardu d-rą Zaunį išlydėjo kun. Juodvalkis, Vronevskis ir Narkevičius" (Lietuva, 1923. III. 7).

Šiame sąryšyje dar galima pastebėti, kad Dr. Zauniui esant Rygoje, 1921 m. birželio 25 d. Rokačiūose mirė jo tėvas Dovas. Mažosios Lietuvos pasižymėjęs veikėjas tad dar galėjo patirti, kaip jo jauniausias sūnus įstojo į nepriklausomos Lietuvos valstybės diplomatinę tarnybą ir buvo paskirtas atstovu Latvijoje.

Dr. Zauniui išvažiavus iš Rygos, keliems metams nutrūko mano tiesioginiai ryšiai su mano pirmuoju šefu. Jau 1923 m. vasario 11 d. atvažiavo naujas Lietuvos atstovas Jonas Aukštuolis. Panaikinus atstovybę Olandijoje, jis buvo atkeltas į Rygą. Baigusiam Mintaujos gimnaziją, jam kaip Palatvijo evangelikui latvių kalba iš pat pradžių nebuvo svetima ir jis greit gerai įsigyveno Rygoje. Kaip ir su Dr. Zaunium, taip pat su J. Aukštuoliu gerai sugyvenau ir įsigijau jo pasitikėjimą. Ir jo laikais dirbau pasiuntinybės spaudos skyriuje, taip pat po to, kai Justas Paleckis iš pasiuntinybės pasitraukė ir nuėjo mokytojauti vienoje Rygos lietuvių pradžios mokykloje.

Jonas Aukštuolis priklausė prie tų užsienių reikalų ministerijos valdininkų, kurie tapo sovietų okupanto teroro auka. 1941 metais deportuotas į Sovietijos gilumą, jis ten buvo sunaikintas.

Mano tarnyba Rygoje pasibaigė 1924 metų vasarą, kai, baigęs gimnaziją, išsikėliau į Kauną, kur pradėjau studijuoti universitete, kartu dirbdamas Lietuvos Telegramų Agentūros "Eltos" redakcijoje.

14. Dr. Zaunius skiriamas atstovu Čekoslovakijoje

Dar 1923 m. kovo 10 d. oficiozas "Lietuva" paskelbė, kad Dr. Zaunius kovo 8 d. išvažiavo į Berlyną. Tos pat dienos numeryje pranešta, kad Lietuvos atstovas Italijoje Dr. J. Šaulys kovo 7 d. atvažiavo iš Berlyno, kur pirmininkavo delegacijai ekonominei sutarčiai sudaryti su Vokietija. "Išaiškinęs kelis dar likusius klausimus, liečiančius tąją sutartį, grįš atgal jos pasirašyti", pastebėjo kauniškis dienraštis. Spėjau, kad Dr. Zaunius išvyko į Berlyną ryšium su ten vykusiomis ekonominėmis derybomis tarp Lietuvos ir Vokietijos.

1923 m. balandžio 25 d. "Lietuva" paskelbė, kad balandžio 23 d. į Prahą atvyko Lietuvos atstovas Dr. Zaunius su Čekoslovakų atstovu Lietuvai p. Galia "prekybos sutarties reikalais", o gegužės 1 d. tas pats dienraštis paskelbė, kad "vakar, balandžio 27 d. vidudienį, Lietuvos delegacija pasirašė prekybos sutartį su Čekoslovakija".

Nors savaimė teisininkas, Zaunius jau anksti pradėjo domėtis ekonominėmis problemomis. Su jam įprastu metodingumu jis gilinosi į ekonominius mokslus ir su laiku pasidarė ūkio gyvenimo žinovu. Tuo galima aiškinti, kad, atšauktas iš Rygos, jis gavo pavedimą vesti prekybos sutarties derybas su Čekoslovakija. Vėliau Zaunius kurį laiką vadovavo užsienių reikalų ministerijos ekonominiam departamentui, o dar vėliau paskirtas Lietuvos Banko direktorium. Visa tai liudija apie Zauniaus vispusiškumą.

1923 m. birželio 5 d. Dr. Zaunius paskirtas nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Čekoslovakijoje, o liepos 12 d. jis jau galėjo įteikti respublikos prezidentui Masarykui savo įgaliojimų raštus. Po metų, 1924. XI. 4, Zaunius gavo paskyrimą nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Rumunijai, pasilikdamas reziduoti Prahoje.

Dr. Albertas Gerutis

Pirmas Lietuvos atstovas Čekoslovakijoje buvo Donatas Malinauskas, pasižymėjęs visuomenės veikėjas, Vasario 16 akto signataras. Baigęs agronomijos mokslus Bohemijoje, jis gerai pažino čekus. Lietuvos vyriausybė vertino santykius su Čekoslovakija, prisikėlusia naujam valstybiniam gyvenimui kaip ir Lietuva. Čekoslovakijos aukštosiose ir specialinėse aukštesnėse mokyklose mokėsi nemaža lietuvių, ypač karininkų, komandiruotų tenai krašto apsaugos ministerijos.

Oficiozinis dienraštis "Lietuva" 1923 m. lapkričio 27 d. paskelbė su Dr. Zauniumi pasikalbėjimą. Apžvelgęs lietuvių ir čekoslovakų tautų praeities santykius, atstovas išsitarė: "Pradėkim nuo istorijos. Iš tikro čekų likimas stebėtinai panašus į lietuvių likimą. Viduram-

sijai Lietuvoje palankią atmosferą ir surasti lietuvių tarpe nuosirdžių bičiulių, kurie nuosekliai rūpinosi gerų santykių puoselėjimu tarp abiejų tautų bei valstybių. Išsiplėtojus santykiams, Prahos vyriausybė įsteigė Kaune nuolatinę atstovybę ir prof. Galia 1928 m. rudenį buvo iš Lietuvos atšauktas. Lietuvos vyriausybė ir visuomenė surengė prof. Galia šaunias išleistuves, toli prašokančias jo diplomatinę rangą. Kai konsulas buvo sumezgęs gerus santykius ypač su Lietuvos karininkija, išleistuves jam iškėlė Karininkų Ramovė. Vaisėse dalyvavo krašto apsaugos ministras gen. leit. T. Daukantas, gen. štabo viršininkas pulk. P. Plechavičius, gen. V. Nagevičius ir kiti aukšti karininkai. Respublikos Prezidento aktu išvykstančiam čekoslovakų atstovui įteiktas Vyties Kryžiaus ordinas. Prof. Galia pagal profesiją buvo muzikas. Jis vieną savo kompoziciją pavedė lietuvių tautai.

1928 m. kovo mėn. prof. Galia apdovanojo šešis Lietuvos karininkus čekoslovakų Baltojo Liūto ordinais.

Čekoslovakija buvo Mažosios Santarvės centrinė valstybė. Šis politinis susigrupavimas apėmė, be Čekoslovakijos, Pietuslaviją ir Rumuniją. Pagrindinis Mažosios Antantės tikslas buvo suklūdyti eventualinį Habsburgų dinas-

VIRŠUJE: Lietuvių delegacija, dalyvavusi derybose su lenkais Karaliaučiuje 1926-1927 m. J. Dobkevičius, D. Zaunius, J. Norkaitis. Stovi A., Sruoga, A. Šumauskas ir J. Sabaliauskas.

tijos grįžimą ir ypač priešintis vengrų politikai, kuri atvirai siekė pokarinių sienų revizijos.

Prahos vyriausybė ir spauda reikė Lietuvai nemažą supratimo jos ginčė su Lenkija. Patys čekai patyrė sunkumų su lenkais, kurie reikė pretenzijų į kai kurias Čekoslovakijos žemes. Visa tai nulėmė, kad Lietuvos vyriausybė nusistatė toliau laikyti Prahoje atskirą pasiuntinybę ir po to, kai buvo atšauktas Donatas Malinauskas. Jis priklausė tai kategorijai Lietuvos diplomatų, kurie buvo įsijungę į diplomatinę darbą, bet jame ilgiau neišsilaikė. Kitas jų buvo Dr. Jonas Šliupas, pasiūstas nepriklausomybės pradžioje į Londoną, o paskum į Rygą. Bet ir jis kažkaip diplomatinėje tarnyboje neprigijo ir jo vieton Rygon, kaip jau rašiau, buvo paskirtas Dr. D. Zaunius. Nūn jis pakeitė Donatą Malinauską, kuris irgi iš tarnybos pasitraukė. Beje, Donatas Malinauskas, pats būdamas bajoru, visą amžių pasišventusiai dirbęs savo tautai, sovietų okupantų 1941 metais buvo deportuotas kaip "liaudies priešas". Turėdamas daugiau kaip 70 metų amžiaus, jis nežinia kurioje Sibiro pasvietėje susilaukė kanikinio mirties.

Kai Čekoslovakijos aukštosiose karo mokyklose kiekvienais metais mokėsi geras būrys lietuvių karininkų, Lietuvos vyriausybė buvo paskyrusi Dr. Zauniaus laikais į Prahą karo atstovą pulk. leit. Balio Giedraičio asmenyje.

(Bus daugiau)

žiais gal kiek vėliau už Lietuvą, čekų tauta buvo sukūrusi galingą valstybę, Bohemijos Karaliją, kurios karaliai buvo žinomi ir toli už jos sienų ir kurių iniciatyva ir energija taipogi nesitenkino savos kalnais apjuostos tėvynės ribomis. Jau čia mums teko su čekais susitikti; yra labai maloniai visų čekų minimas faktas, kad čekų karžygis Žiška Žalgiro mūšyje kovėsi pėty į petį su Lietuvos Kunigaikščiu Vytautu ir kad jis toje kovoje nustojo akies".

Trumpai atpasakojęs Bohemijos žlugimą, o vėliau naują čekų tautinį atgimimą, Zaunius sustojo ties Čekoslovakijos nepriklausomos valstybės atsistatymu ir nurodė į aukštą jų pramonės lygį. Toliau jis kalbėjo apie Čekoslovakijos santykius su Lenkija, pabrėždamas, kad "čekai labai gerai pažįsta savo kaimynus lenkus ir numato, kokį pavojų jų politika sudaro Europos taikai".

Santykius tarp Lietuvos ir Čekoslovakijos pasiuntinys apibūdino kaip gerus ir nurodė į čekoslovakų politikos savarankiškumą. Jie "niekuo nėra surišti su lenkais" ir niekaip nėra pasižadėję remti lenkų politiką". Pasak Dr. Zauniaus, "čekai mūsų klausime vadovausis vien teisės principais".

Prie gerų santykių sudarymo tarp Lietuvos ir Čekoslovakijos veikliai prisidėjo Čekoslovakijos konsulas Kaune prof. Jaroslav Galia. Paskirtas į Kauną 1921 m. rudenį žemiausiu konsulariniu rangiu, būtent, konsulariniu agentu, jis nuo 1922 m. gegužės 1 d. pakeltas konsulu. Vėliau prof. Galia gavo paskyrimą kaip reikalų vedėjas (Chargé d'Affaires). Išbuvęs pareigose iki 1928 m. rudens, taigi ištisus septynerius metus, jis sugebėjo sukurti savo mi-

LIETUVIŲ FONDO METINIO SUVAŽIAVIMO APŽVALGA

Antanas Juodvalkis

(Tęsinys iš pr. numerio)

Valdybos pirmininkas dr. Gediminas Balukas pristatė valdybą, kurią sudaro šie nariai: keturi vicepirmininkai — Stasys Baras, Jonas Kučėnas, advokatas Saulius Kuprys ir dr. Mindaugas Vygantas, išdininkas-sekretorius — Kazys Barzdukas, protokolų sekretorius — Kleopas Girvilas, kontrolierius Petras Želvyys, renginių vadovė Marija Rėmienė, informacija Antanas Juodvalkis ir ūkio reikalai Pranas Mažrimas.

Prie valdybos veikia Lietuvių Fondo leidinio redakcija, kuriai vadovauja Apolinaras Bagdonas, žemaičių tarme išleistų dviejų poezijos knygų autorius.

1979 metais narių įnašai padidėjo 126,659 doleriais ir gruodžio 31 d. pasiekė 1,651,400 dol. (4,726 nariai). Pajamų turėjo 123,082 dol., pelno liko 94,906 dol. Paskirstyta įvairiems lietuviybės reikalams 93,768 dol. Tai rekordinė suma.

Išdininkas — sekretorius Kazys Barzdukas suminėjo kai kuriuos būdingesnius skaičius ir prašė narių atidžiai peržiūrėti įteiktus pranešimus ir gerai susipažinti su Fondo finansine padėtimi.

Antanas Juodvalkis ragino lietuvių sudaryti testamentus ir bent dalį turto užrašyti Lietuvių Fondui. Nepalikus testamentų, mirusiųjų turtas, jei neturi čia artimų giminių, gali atitekti svetimiems, o dažnai ir priešams. Maskvoje veikianti komunistinė inžinierų legija, samdo vietinius advokatus ir stengiasi likusį turtą išgauti okupuotoje Lietuvoje surastiems giminiams. Tokio turto du trečdaliai atitenka vietos advokatams ir Maskvos ponams, o tik vienas trečdalis tenka giminiams menkaverčiais rubliais.

Turimomis žiniomis, kiekvienais metais, neįtikėtinai didelės sumos atitenka svetimiems, nes žmonės nepasirūpina surašyti savo valios. Nesvarbu kam, savo sugėbėjimais ir prākaitu įgytą turtą paliksi, bet sudaryk testamentą dar šiandieną ir savo turtą palik norimiems asmenims ar organizacijoms. Svarbu testamentą sudaryti prisilaikant veikiančių įstatymų ir nustatytų formalumų. Tą padaryti geriausiai gali tik teisininkai-advokatai.

Iki šiai dienai (V. 3 d.) Lietuvių Fondas gavo 88 testamentus, kurių 43 jau realizuoti ir į Fondą įplaukė 370,477 doleriai. Paskutinis ir stambiausias palikimas į Fondą kasą atėjo balandžio 9 dieną, pagal dr. Jono

Gliaudelio testamentą — 157,996 dol., pralenkęs ir labai išgarsintą Jono Krukonio palikimą, kurį sudarė 143,036 dol. Taigi, vien tik šie du palikimai sudaro daugiau, kaip 300,000 dol., kurių palūkanų pagalba bus suteikta ne viena stipendija ar paremta liuanistinė mokykla.

Investavimo komisijos pranešimą padarė buv. pirm Povilas Kilius ir dabartinis — Povilas Sodeika. Jiedu pažymėjo, kad Lietuvių Fondo investavimai yra geri ir saugūs. Didėjant įnašams, komisija yra gavusi Tarybos pritarimą ir veda derybas dėl 123 akrų žemės nupirkimo. Žemę bandoma įsigyti su mažu įmokėjimu, kad nesumažintų pelno ir nenukentėtų iki šiol remti lietuviški reikalai.

Investavimo komisiją 1979 metais sudarė: Povilas Kilius, pirm., nariai — Stasys Baras, dr. Ferdinandas Kaunas, inž. Viktoras Naudžius, Povilas Sodeika (dabartinis pirm.) ir Jonas Vaznelis.

Pelno skirstymo komisijos pranešimą padarė pirm. dr. Ambrozaitis. Komisiją sudarė L. Fondo Tarybos rinkti 3 nariai: dr. K. Ambrozaitis, V. Kamantas, dr. J. Valaitis ir JAV LB Krašto valdybos skirti trys nariai: Br. Juodelis, A. Radžius (pavad. Č. Grincevičius) ir R. Kasparas.

Komisija laikėsi šių gairių: švietimui, per švietimo Tarybą — 30%, kultūriniais reikalams ir jų skatinimui, per Kultūros Tarybą — 30%, specialioms projektams — 25% ir jaunimo stipendijoms — 15%.

Komisija gavo ir svarstė 57 prašymus — 178,618.50 dol. ir 17 studentų prašymų stipendijoms gauti 30,740 dol. Komisija posėdžiavo keturis kartus ir paskirstė visą Tarybos leistą sumą 93,768.15 dol. Nuo Fondo pradžios 643,819.00 dol.

Paskirstytą sumą galima sugrupuoti taip:

Lituanistinio švietimo reikalams — \$27,854, Kultūriniais reikalams ir projektams — \$24,200, Kaip mecenatas 5 premijoms — \$5,000, Jaunimo veiklai paremti — \$8,500, Organizacijų vykd. kultūriniais projektams — \$7,000, Spaudai ir radiui — \$2,300, stipendijoms — \$18,914.

Lietuvių Fondo leidinio redaktorius Apolinaras Bagdonas pranešė, kad darbas yra pasistumęs, trūksta tik kelių straipsnių, kurie numatyti gauti iki vasaros pradžios. Narių vardynas yra sudarytas, nuotraukos sugrupuotos, bet įtraukiami dar ir dabar įstoje nariai. Vardynas jau turi 761 pre-

numeratorius, sudėjusius 12,000 dol. Yra ir du garbės mecenatai įmokėję po 500 dol. Tai didieji mūsų rėmėjai ir Lietuvių Fondo vadovai: dr. Antanas Razma ir dr. Gediminas Balukas. Penki mecenatai yra davę po 250 dol. ar daugiau: J. ir V. Bagdanavičiai, J. Balbatas, dr. F. Kaunas, kun. S. Morkūnas ir S. Shallna. Yra 74 garbės prenumeratoriai, aukoję po 50 dol., o daugiausiai prenumeratorių, atsiuntusių po 15 ar daugiau dolerių.

Kontrolės komisiją sudarė: Antanas Šantaras (pirmininkas), dr. Algimantas Gleveckas ir Pranas Turūta. Komisija pasiūlė apyskaitas patvirtinti.

Diskusijos

Šiais metais suvažiavimas buvo gana ramus ir po pranešimų didesnių diskusijų kaip ir nebuvo. Pasiaiskinta dėl žemės pirkimo, stipendijų davimo ir kita. J. Dainauskas pranešė apie Lietuvos istorijos leidimo sunkumus. Po prof. Z. Ivinskio mirties, Lietuvos istorijos leidimu rūpinasi Lituanistikos Institutas.

Mirus prof. dr. Jonui Puzinui, istorijos leidimas pergyveno naują krizę. Istorijos rašymas paskirstytas įvairių sričių specialistams-mokslininkams ir darbai gerokai pasistumėję pirmyn. Tikisi iki rudens visus straipsnius gauti ir pradėti redakcinį darbą. Numatoma, kad knyga turės 900 — 1000 puslapių.

Visi pranešimai priimti ir išreikšta padėka Tarybai, Valdybai ir komisijoms už rūpestingą darbą. Ypatinga padėka išreikšta Lietuvių Fondo kruopštiesiems darbininkams Kazui Barzdukui ir Petriui Želviui.

Vietinės veiklos pranešimą raštu atsiuntė Vytautas Kutkus, Detroito įgaliotinis. Detroitas Lietuvių Fonde turi 635 narius su 81,750 dol. įnašu.

Milda Lenkauskienė gyvu žodžiu pasidžiaugė Lietuvių Fondo įnašu lietuviškai veiklai gyvinti. Ohio 283 lietuvių sudėjo 94,800 dol.

Pranas Turūta iš Grand Rapids pažymėjo, kad jų maža kolonija išpildė kvotą 170%.

Klausimų ir sumamų metu buvo iškeltas nuosavų patalpų įsigijimo klausimas, bet nesulaukęs platesnių diskusijų paliktas spręsti Fondo Tarybai.

Dėl duodamų stipendijų grąžinimo buvo įvairių nuomonių, bet nuspręsta vykdyti testatorių valią ir neleisti daryti pakeitimų. Krukonis savo testamente palūkanas paliko stipendi-

LF suvažiavimo užkandžių metu, J. C. kavinėje, M. Rėmienė skaičiuoja pinigus, stebint Tarybos pirm. dr. A. Razmą ir A. Juodvalkiui.

P. Malėtos nuotr.

joms, o ne paskoloms. Kitas klausimas būtų dėl duodamų stipendijų iš bendrų Fondo pajamų. Tas klausimas taip pat pavestas Tarybai apspręsti.

Į Lietuvių Fondo Tarybą pasibaigus 6 narių terminui, nominacijų komisijai pasiūlius, perrinkti tie patys, nors buvo ir daugiau kandidatų. Perrinkti: Stasys Baras, Povilas Sodeika, Vytautas Kamantas, dr. Mindaugas Vygantas, Milda Lenkauskienė ir dr. Ferdinandas Kaunas, Kontrolės komisija perrinkta ta pati: A. Šantaras, dr. Alg. Gleveckas ir Pr. Turūta. Pabaigoje rezoliucijų komisijos pirmininkas dr. Ferdinandas Kaunas pasiūlė rezoliucijas, kurios susirinkimo pavedimu, paliktos perradaguoti Tarybai ir Valdybai.

Susirinkimas užtrukęs 6 valandas, baigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Išvados

Susirinkimas praėjo darbingoje ir ramioje nuotaikoje. Buvo parodytas didelis pasitikėjimas visiems L. Fondo organams, nes pajautė, kad ir Taryba ir Valdyba ir Investacijų bei Pelno skirstymo komisijos dirba nuoširdžiai ir auksa Fondui savo laiką, atsižadėdami poilsio valandų.

Tikrai, reikia stebėtis Fondo steigėjų ištverme ir pasiaukojimu. Jei visur būtų įdedama tiek darbo ir meilės pasiimtom pareigom, lietuviškas gyvenimas būtų našesnis ir smagesnis. Čia nėra vietos nuomonių skirtumams, bet žiūrime bendrą lietuviškų interesų. Sutarimas ir kitų nuomonių respektavimas yra pasise-

kimo laidas. Nei kiek neabejoju, kad dar šiais metais Lietuvių Fondas pasieks antrą milijoną, o lietuviybės išlaikymui bus paskiriama 150,000 dol. kiekvienais metais. Visi junkimės savo įnašais ir palengvinkime vadovų darbą!

Po narių suvažiavimo, tos pačios dienos vakare, Jaunimo Centro kavinėje, įvyko Lietuvių Fondo rėmėjų vakarienė. Dalyvavo arti 200 žmonių. Vakarienės dalyvius pasveikino renginių vadovė, nepailstanti lietuviškos veiklos organizatorė Marija Rėmienė.

Valdybos pirmininkas dr. G. Balukas painformavo apie Fondo vieningą ir našią veiklą. Pasidžiaugė ateinančiais testamentiniais palikimais, pavyzdžiu nurodydamas dr. Joną Gliaudeli, kurio stambiausias palikimas — 157,976 dol. suvažiavimo išvakarėse, įplaukė į Fondo kasą ir dideliu šouliu priartino prie antrojo milijono užbaigimo.

Danutės Kurauskienės pagamintais "cepeliniais" pasivaišinę, svečiai maloniai praleido vakarą ir tarpusavyje pabendraavo.

Wanted Experienced DIESEL MECHANIC

General Truck-Lease Inc. needs diesel truck mechanic in Washington, Pa. Take care of small fleet of tractors & trailers. 1 man shop. Good pay, benefits & transp. furnished. Send resume to General Truck Lease Inc. Suite 101, 12 Perimeter Park Drive, Atlanta, Georgia 30341. (16-25)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND

MACHINE TOOL REPAIRMEN Minneapolis, Minn., location. Permanent positions. Good working condition & benefits. Fully paid insurance. Apply call or write to: BILL TRACY MIDWESTERN MACHINERY 2848 PLEASANT AVE. SOUTH MINNEAPOLIS, MINN 55408 612-825-4461 612-825-4477 (17-26)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

'VIVA EUROPA' keliauja po Ameriką

S.m. gegužės 3 d. San Francisco lietuvių nausėdija aplankė Los Angeles jaunimo ansamblis 'Viva Europa' ir kartu atšventė savo pirmąsias metines sukaktuves. Po keletos pirmųjų pasirodymų Los Angeles, 'Viva Europa' susilaukė nepaprasto publikos susidomėjimo ir įvertinimo, taip kad garsas apie ansamblio vaidybą greitai pasklido po kitas lietuvių nausėdijas ir gavo pakvietimus iš Chicagos ir Clevelando.

'Viva Europa' pasirodymas San Francisco praėjo dideliu pasisekimu, sutraukdamas gausybę žiūrovų ir lietuviuose sukeldamas pasididžiavimą mūsų jaunimu, gi svetimtaciuose nustebimą ir susižavėjimą, kad jaunimas galėjo taip vaizdingai ir gyvai atvaizduoti Europos didmiesčių spalvingą gyvenimą - sujungiant dainą, šokių, muziką ir įvairius nuotykius, dažnai juos perpinant klasikines muzikos garsais ir pačia varietę pailustruojant spalvotomis skaidėmis, išskirtiniais Europos vaidais.

Trumpa istorija šios nuotainingos varietės prasideda tuo, kad du jaunuoliai - Gintaras Grušas ir Rimas Polikaitis ruošiasi vykti į IV jaunimo kongresą vykstantį Europoje, svajodami įsigyti draugų ir patirti Europos didmiesčių linksmą gyvenimą. Jiems patekus į ruokose paskendusį Londoną, jų

svajonės pradeda realizuotis. Nuotainos pasitaiko išklausius dainos 'Mes sveikiname visus, net čia sutiktus arabus, nors dar laimės tik truputį tepatyrė...' Kitas reikalas kai patenka į Paryžių, atsiduria Montmartre ir vos tik išgirdus dainą 'Aš myliu Paryžių', ar stebint 'Gaite Parisienne - can, can - mergaičių šokį ir t.t.

Pakilusios nuotainos vedini atsiduria Romoje, kur žavisi Trevi jaunyste trykstančiu fonu, ispaniškais laiptais - ant kurių vyksta margaspalvis bazaras, sklinda Tarantella ir 'Stai amore' melodijų garsai. To dar neužtenka, jie pasiekia Veneciją, kurioje kartu su gondolieriais traukia 'Barcarolle' ir kitas linksmas serenadas. Pasuka į Strauss valais išgarsėjusią Austrijos sostinę Vieną. Čia jų nuotainos lyg surimtėja beklauzant klasikines muzikos - kaip Strauss, J.S. Bach, Rossini ir kt. Bet išgirdus 'Edelwiss', kada pasirodo visas dainuojantis ansamblis, akordeonistas R. Polikaitis, smuikininis R. Mickus ir kiti, jų širdis apima lyg gaudulys: - esame taip arti prie tėvynės laukų, o jie taip toli nuo mūsų!

Skausmo surakintomis širdimis leidžiasi į svetingą Sveicariją, siaurais Alpių kalnų takais klausdami: Kur mes esame? Galų gale patenka į Bavarijos sostinę Muencheną sutinkami dainos: 'Du liegst mir

am Herzen', kuriame netrūksta linksmo kabaretinio jaukumo, iš kurių sklinda Lili Marlene šlagerių garsai dainuojant D. Gudauskaitei ir akompanuojant R. Polikaičiui. Apilanko ir gelžinėmis užtvaramis sukaustyta Berlyne. Sirdis spaudžia netolimi istoriniai įvykiai, bet užsidega ryžtas ir viltis kitą jaunimo kongresą suruošti laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje!

'Viva Europa' varietės perteikiami vaizdai, muzika, dainos ir dinamiškas vaidinimas, kuriame dalyvauja apie 40 aktorių, solistų, muzikų, balsingų daininkų, net ir magikų - sunku žodžiais nusakyti. Jų vaidybą - palydimą prožektorių šviesomis, garsų perdavimo sistema - tik pačiam dalyvaujant ir išgyvenant, galima pajusti jau primirštamą vakarų Europos linksmą ir kultūringą gyvenimą.

'Viva Europa' visus vaizdus labai rūpestingai yra atsišojusi režisierė Danutė Barauskaitė, įdėdama į juos tiek daug savo meniškos sielos, talkininkaujant ištisai eilei talkininkų. Vaizdai stebina žiūrovą savo realumu ir publika, pagauta jų vaizdingumo, nejučiomis įsitraukia pritardama populiarioms melodijoms ir nenuleisdama vaidintojų nuo scenos.

Neskaitant įdėto darbo, pasiaukojimo, nevieną stebino sugebėjimas pritraukti jaunimą

ir jį prišti prie 'Viva Europa' ansamblio, kurio pagrindinis tikslas - ugdyti lietuviškumą jaunimo tarpe, visą varietę atliekant lietuvių kalba. Todėl džiugu, kad 'Viva Europa' galės pamatyti ir kitos lietuvių nausėdijos. O ją pamatyti verta ir prasmingai, nes jauni mas įneša daug šviesos į mūsų rūškanotą gyvenimą.

Ir kada pasibaigus spektakliui, scenoje susirinkus visiems dalyviams, pasigirsta 'Viva Europa' atsisveikinimo dainos garsai - 'Leiskit į Tėvynę' ... publikos griausmingi plojimai drebina salę, artistai apipilami gelėmis.

'Viva Europa' iniciatorė D.

Barauskaitė rado dar progos pristatyti sąstato dalyvius ir padėkoti San Francisco lietuviams už šiltą priėmimą. Administracijos J. Petronis priminė ir tuos sunkumus vykdant išvykas, pabrėždamas, kad ne viskas matuojama pinigais.

Visi atsilankę svečiai San Francisco LB apylinkės valdybos rūpesčiu ir mielųjų ponių pasiaukojimu buvo pavaišinti puikia vakariene, pakeliant tostus už 'Viva Europa' ir tradiciniu Kalifornijos vynu, besidalinant gausiais išpuščiais ir kultūringo pobūvio nuotainomis.

P. Indreika

HYDRAULIC TUBE FITTERS

Experienced only. Day shift. Immediate openings.

Full company benefits.

B & K MACHINE and HYDRAULIC COMPANY

313-425-5020

(19-21)

LATHE OPERATOR...

DAY SHIFT WITH SOME FLEXIBILITY IN HOURS
INJECTION MOLDING OPERATORS...
ALL SHIFTS AVAILABLE

Both opportunities offer work in pleasant atmosphere. Complete hospitalization plus benefits. Call or come in for personal interview.

ENGINEERING LABORATORIES INC.

360 W. Oakland Ave.

Oakland, NJ

201-337-8116

(20-21)

(3)

Vyt. Alantas

GELMIŲ BALSAS

Novelė

Viskas dėjosi motinos gamtos prieglobstyje: aistros šėlsmas, intymybė, galutinis savęs suradimas ir lemiamas moters ir vyro susitikimas. Paskum jie gulėjo tydedami paskendę savo mintyse ir atitolę vienas nuo kito.

— Mes buvom tikri gamtos motinos vaikai, — prisiminus tą audringą meilės sceną šnabzdėjo Natalė susijaudonusi, nugarėdama gurkšnelį gėralo ir užsidegdamas naują cigaretę. — Mes tą naktį pasiekėm meilės viršūnę...

— Žinai, Nate, — po ilgo tylėjimo tada prabilo Alkis, — pavasarį upė užtvinsta, išsilieja iš krantų, bet vasaroj atslūgsta ir vėl grįžta į savo tėkmę. Mūsų meilės potvynis pasiekė savo ribą: metas jam atslūgti ir toliau tekėti ramiai. Mūsų atostogos baigiasi: pakviliojom ir užteks, bet aš nenoriu, kad mūsų meilė baigtųsi — ryt mes susituoksime. Medaus mėnesį baigsime čia ir grįšime į darbą. Mūsų mokyklai reikia pašiųbos mokytojo. Žiemos metu aš ten dirbu ir gerai sugyvenu su vedėju: galėsiu pakalbėti, manau, tave priims. Matai, viskas susiklosto ko puikiau. Ką manai?

Natalė tylėjo dantis sukandus. Ko ji bijo-

jo — įvyko: ji pasijuto iš aukštybių puolanti žemyn.

— Ką manai, klausiu? — jis grįžtelėjo į ją nekantraudamas.

— Taip staiga, turiu pagalvoti, — ji atitarė lygiai valdydamasi.

— Tu manęs nemyli, nenori tekėti? — jo balse pasigirdo ne tik nekantravimas, bet ir nustebimas: jis nė iš tolo nepamanė, kad ji nepuls jaom į glėbį prašomą tekėti.

— Aš nesakau, kad tavęs nemyliu ir nenoriu tekėti, aš tik sakau: man reikia pagalvoti.

— Pagalvoti apie ką? — jis paklausė kietai ir, pagal savo paprotį, pasirėmęs alkūne įbedė akis jai į veidą. Ir kadangi ji tylėjo, jis tęsė toliau: — Jei nenori, tai taip ir sakyk. Duodu tau laiko pagalvoti iki ryt. Po pusryčių nueisiu į Miesto Savivaldybę ir pasiteirasiu, kokie čia santuokos formalumai. Aš tau itin norėčiau priminti labai svarbų dalyką, — pridūrė jis patylėjęs. — Šiandakt mūsų meilė ant jūros kranto buvo tokia pat audringa, kaip praūžus audra: tokios meilės mes dar niekad neišgyvenom. Aš nemėgstu tuščių frazių, bėt jei kas pasakytų, jog tai buvo kažkas dieviška, nesiginčyčiau.

Man kažkoks balselis kugžda, kad ši naktis paliks atsimintina visam mūsų gyvenimui; tokia meilė be pėdsakų nepaieina.

— Tu manai? — ji paklausė persigandusi.

— Manau: viskas vyko, kaip motina gamta liepia, be jokios medicinos įsikišimo. Tad prieš atsakydama gerai pagalvok.

Daugiau jie apie tai nebekalbėjo ir tylėdami grįžo į motelį. Alkis tuojau atsigulė ir užmigo, bet ji užmigti negalėjo.

Jos širdis ir protas buvo sklidinį susitvenkusių prieštaraujančių minčių bei jausmų. Ji nė kiek nevertino jo pasipiršimo: atvirkščiai, jis sudrumstė jos nuotaką ir sugadino visas atostogas. Ją erzino ir tai, kad, griuvęs į lovą, užmigo kaip užmuštas, tarytum vedybos jam būtų tik pasivaikščiojimas iki Miesto Savivaldybės rūmų...

— Ką jis man siūlo? — ji vartėsi susinervinusi.

Šeimyninis gyvenimas jai reikė pasinerti į kasdienybės rutiną be kūrybos polėkių ir prošvaisčių, kitaip sakant, nugrimsti į liūną, kur dingsta visos viltys, svajonės ir idealai. Kasdienybės džiunglės neturi akiračių ir atgarsių, jos nekenčia prasiveržimų, nepakenčia maišto ir vizijų, kasdienybė urzgia patenkinta, kaip degloji šiltame miglyje, — ji suraukė nosį, tartum būtų užuodusi negerą kvapą. — Rutina tau šnabžda: į ausį be paliovos: būk patenkintas tuo, ką turi po ranka, nesijaudink, nesidairyk į šalis gražesnės padairios, o eik visų minomu takeliu, nebadyk nosimi žvaigždynų, o dairykis malonumų virtuvėje, miegamajame ir vaikų kambaryje, dėliok kojas į tas pačias pėdas, kurias įmynei vakar, o jei kartais tau kiltų beprotiška pagunda prasižergti plačiau už kitus ir pastatyti koją ant nepraminto takelio, tai tą vilionę ko greičiausiai vyk šalin, nes gali paslysti, išsipurvinti kojas, būti apšauktas pusgalviu ir ko gero išspirtas iš padorios draugijos.

(Bus daugiau)

Bostono lietuviai

PARAPIJOS 75 METŲ SUKAKTIS

Gegužės 11 d. buvo minima šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone 75 metų sukaktis, o kartu vyko ir parapijos sueiga.

Minėjimas vyko Lantana gražiame restorane, Randolph, Mass. Susirinko arti 500 asmenų, jų tarpe 9 kunigai: Abračinskas, Baltrušūnas, Janiūnas, Jurgelaitis, jėzuitas Kerdėjus, kun. Kontautas, kuris yra parapijos klebonas, Saulėnas Svirskis, Žuromskis, o taip pat daug seselių.

Programos vedėjų buvo Albert Kleponis. Buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Tada buv. kleb. kun. Antanas Baltrušūnas sukalbėjo maldą ir po to prasidėjo pietūs.

Po pietų kun. Jonas Žuromskis, šv. Juozapo parapijos klebonas Lowell, Ma. kalbėjo apie So. Bostoną, kur ir jis gimęs ir pakrikštytas šv. Petro parapijos bažnyčioje. So. Bostonas esanti puiki vieta gyventi, o parapijos bažnyčia esanti graži. Tik kada aplink ją buvę pastatyti projekt — pigių butų namai, tada daug kas pasikeitė. Buv. klebonui prel. P. Virmauskui vyskupija siūlusi šv. Vincento bažnyčia pakeitimui, bet prelatas Virmauskis atsisakęs ir taip pasilikusi ta bažnyčia toje vietoje. Kai dar kun. Žuromskis buvęs klierikas, tai vienas seminarijos profesorius tada sakęs, kad maždaug po 25 metų nebebusių tautinių parapijų. Praėję nuo to laiko jau 43 metai, o tautinės bažnyčios, o kartu ir šv. Petro esančios gyvos. Dabar daug žmonių iešką savo šaknų ir savo tautybių ir tuo didžiuojasi. Ir mūsų teniso žaidėjas Vytas Gerulaitis vadinąs save lietuviu. O be to, jau niekas nebeneri kesti pavardžių, kas buvę seniau madoje. Šv. Petro parapijos parapiečiai davę bažnyčiai 25 kunigus, 6 jėzuitus ir apie 80 seselių. Parapijas priklausančių parapiečių, ir jis tikįs, kad ši šv. Petro lietuvių parapija gyvens dar ilgus metus.

Sekančiu programos punktu buvo daina. Dainavo sol. Benediktas Povilavi-

čius, akomp. komp. Jeronimui Kačinskui. Po koncertinės dalies, kalbėjo pats šv. Petro lietuvių parapijos klebonas Albertas Kontautas.

Jis davė trumpą parapijos įsikūrimo ir veiklos istoriją, apie organizacijas, kurios veikė prie šv. Petro parapijos. Parapija buvusi labai gyva, vienu laiku buvę net šeši kunigai. Daug parapiečių esą išsikėlę toliau ir parapijos veidas pasikeitęs. Juk parapija susidedanti iš kunigų, parapiečių ir pastatų. Tačiau parapijos išlikimui ne pastatai vaidina vaidmenį, o žmonės. Norint branginti savo parapiją, savo tautines tradicijas, visi parapiejiečiai turi tuo susirūpinti. Vienas kunigas negali to padaryti. Ar parapija išliks ir bus gyva, tas priklausys nuo parapiejiečių.

Po visų kalbų, kunigas Abračinskas sukalbėjo maldą, o tada prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi iki 10 val. vakaro. Klebonui kun. Albertui Kontautui rengėjų vardu Eleonora Kleponis įteikė knygą "Palikę tėviškės namus".

Parapijos sukaktis tikrai gražiai ir iškilmingai buvo paminėta.

ATLIKO J. KAČINSKO MINIATIŪRAS

Gegužės 10 d. Bostono konservatorijoje buvo atliktos komp. Jaronimo Kačinsko Miniatiūros fleitai, klarnetui ir violančelei.

Šis Kačinsko kūrinys, dėka smuikininko Izidoriaus Vasyliūno yra atspausdintas ir išleistas.

• Jono Vanagaičio kuopos valdybą sudaro šie nariai: pirm. Povilas Tyla, vicepirm. Vladas Bajerčius, sekretorė Veronika Tumienė, išdininkė Johanna Bajerčienė, moterų vadovė Elena Valiukonienė. Kandidatai — Pranė Milerienė ir Stasys Augonis. Revizijos komisija: T. Janukėnas, B. Šakenienė ir P. Naruševičius. Garbės teismą — K. Šimėnas, A. Šležas ir A. Kriščiūnas. (e.g.)

• Baisiojo birželio išvežimų minėjimas įvyks birželio 14 d., šeštadienį Pamaldos už išvežtus į Sibirą 6:30 val. vak. šv. Petro parapijos bažnyčioje, So. Bostone. Po pamaldų minėjimas parapijos salėje.

Dainininkų grupė "Jinai ir Trys Gintarai" repeticijos metu Kultūros Židiny New Yorke. Iš kairės: Z. Jurys, vadovas V. Daugirdas, D. Striugaitė ir J. Nakutavičius.

WORCESTER

IS DR. VINCO KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLOS

Balandžio 26 d., Maironio parke įvykusiame kuopos narių visuotiniame susirinkime pirmiausiai buvo aptarta kultūrinių reikalų rėmimas. Vietinei šeštadienei liuanistinei mokyklai paskirta \$50.00 auka. Romos Katalikų Lietuvių Kronikos anglų kalba leidimui paskirta \$100.00. Rašytojo Jurgio Gliaudos leidžiamos knygos "Agonija" užsakyta 10 egzempliorių.

Šaudymo vadovui Vl. Pajėdai, kuris yra ir kuopos vėliavnešis, atsisakius iš šaudymo vadovo pareigų, A. Šarkauskas sutiko tas pareigas eiti. Numatyta greitu laiku suruošti šaudymo pratimus.

Toliau buvo svarstoma metinio koncerto reikalai. Koncertas, kuris virtęs tradicija ruošti pavasarį, įvyks

š. m. gegužės mėn. 31 d. Maironio parko didžiojo salėje. Pradžią 7 val. Programą atliks estradinės muzikos vienetas "JINAI IR TRYŠ GINTARAI" iš New Yorko. Nors grupė pradėjo dirbti prieš metus laiko, bet pasireiškė kaip stiprus vienetas. Po du kartus dainavo Waterbury ir Hartforde. Kelis kartus dainavęs įvairiomis progomis New Yorke. Grupę sudaro V. Daugirdas, kuris yra muzikos vadovas, D. Striugaitė, Z. Jurys ir J. Nakutavičius. Visi trys vyrai dainuoja taip pat "Perkūno" chore, o V. Daugirdas yra buvęs to choro dirigentu. D. Striugaitė yra dainavusi Pietų Amerikoje su orkestrais.

Po koncerto bus vakarinė ir šokiai grojant "Tony Conte" orkestrui, ir turtiniga loterija. Šauliai kviečia visus apylinkės lietuvius atsilankyti į šį koncertą, išgirsti dainininkus pirmą kartą dainuojančius Worcesterį ir paremti šaulišką veiklą.

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

DETROITO LIETUVIŲ NAMŲ DRAUGIJOS IR DARIAUS-GIRĖNO KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Gegužės mėn. 18 dieną (sekmadienį), 12:15 val. Lietuvių namuose įvyks, minėtų organizacijų, bendram pasitarimui, susirinkimas, programoje numatyta "Dariaus-Girėno" klubo vardo modifikacija ir kiti einamieji reikalai. Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami. (jg)

PAMINĖTOS MOTINOS

Motinos buvo paminėtos net keliuose vietose: Jas paminėjo "Aušros" ir "Žiburio" liuanistinės mokyklos ir Dariaus-Girėno klubas.

Šv. Antano parapijoje motinos minėjimą atliko "Aušros" liuanistinės mokyklos mokiniai, mokyklos klasėje. Į minėjimą atvykusius pasveikino 8 kl. mokinė Natalija San John. Vytė

klėmis paskambinta, skudučiai, pašokti tautiniai šokiai ir rateliai.

Eilėraščius deklamavo: Vytė Šnapštytė, Onutė Jasevičiūtė, Natalija San John, Juozukas Jasevičius, Vilija Tėlyčėnaitė ir Rūta Šnapštytė.

Algirdas Vaitiekaitis šiam minėjimui prirengęs mokinius ir minėjimą pravedęs, padėjo mokinių mamytėms, tėveliams, mokytojai Antanui Vaitėnui ir mokyklos rėmėjams: tėvų komiteto pirmininkui Marijonui Šnapščiui, Stasiui Račiukaičiui ir Vincui Tamošiūnui.

Minėjime dalyvavo kleb. kun. A. Babonas, kun. K. Simaitis ir poetė Marija Sims, kurios eilėraštį "Mano motina" deklamavo Vilija Tėlyčėnaitė. Stasys Šimoliūnas DLOC valdybos vardu tartame žodyje pasakė: Karo mokykloje ant sienos kabėjo užrašas: "Ir vienas karys yra tėvynės gynėjas". Iš šios dienos atliktos mokinių programos matome, kad "Aušros" mokykla yra gyva ir dar gyvena.

A. Vaitiekaitis pristatė šiais metais baigiančias šią mokyklą mokines: Natalija San John, Vilija Tėlyčėnaitė ir Vytė Šnapštytė.

Mokinių atlikta programa buvo įvertinta atsilankusiųjų gerai ir susilaukė daug katūčių. Valio šeštadieninė "Aušros" mokykla! Vienas tik minusas, kad šis minėjimas iš anksto nebuvo niekur paskelbtas.

MIRĖ V. BAUŽA

Gegužės 4 d. mirė Vytautas G. Bauža sulaukęs 51 metų amžiaus. Amerikoje išgyveno 31 metus. Buvo kilęs iš Slavikų, šakių aps. Rožinis ir organizacijų atstovų atsiveikimas įvyko V. Baužos, Jolandos Zaprackienės vadovaujamos, laidotuvių namuose gegužės 7 d. Po atlaikytų šv. Antano bažnyčioje pamaldų gegužės 8 d. buvo nulydėtas ir palaidotas šv. Kapo kapinėse.

Nuliūdime liko: dukterė Rasa, tėvas Jurgis, dvi tetos, sesuo su šeima.

MIDWESTERN SHIPYARD

A number of excellent career oriented positions are now available in a modern, upper midwestern shipyard for experienced personnel in the following areas:

MARINE ENGINEER
QUALITY CONTROL
DIRECTORS OF OPERATION
NAVAL ARCHITECT
SHIPFITTING SUPERVISORS
SCHEDULING & PLANNING

Prior shipyard experience preferred. Salaries commensurate with experience. Please forward all inquiries to:

JEFF PIPER

UPPER PENINSULA SHIPBUILDING CO.

902 RIVER ST., ONTONAGON, MICH. 49953

TELEPHONE: 906-884-4915

An Equal Opportunity Employer M/F

(19-21)

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Padėkime Lietuvai padėdami Amerikai

Vilius Bražėnas

"Pavergtųjų Tautų vienintelė viltis yra Jungtinių Valstijų užsienio politikos pakeitimas".

Thomas A. Lane

Komunizmo paglemžtus kraštus atstovaujančios tautinės grupės Amerikoje negali didžiuliais savo vaidmeniu išnaudojant šiame krašte rastas politines laisves savo tėvų kraštams padėti laisvės kovoje.

"Kai įsižiūrime į etninių amerikiečių istoriją, mums neišvengiamai krenta akys na jų politinio efektingumo stoka. Draugėn sudėjus jie sudaro galingą balsuotojų sektorių. Jie turi bendrą interesą JAV užsienio politikoje. Tačiau jie nėra pavėklūs, kadangi jie pavergti politinių partijų."

Taip rašė kolumnistas Thomas A. Lane 1974 m. liepos 18 d., Pavergtųjų Tautų Savaitės proga, konservatyvių katalikų savaitraštyje THE WANDERER. Deja, anas jo straipsnis, užvardytas "Antroji Jalta išduoda pavergtąsias tautas", tebėra aktualus bei svarstytinas dar ir šiandien, pakeičiui į 1980-jų metų kongresinius ir prezidentinius rinkimus. Šiemet aname Lane straipsnyje keliami klausimai gal yra labiau pribrędę, negu bet kada ligi šiolei. Etninių grupių politinis svoris, besikeičiančiose ir naujų kryptių bei sprendimų beiškančiose JAV balsuotojų nuotaikose, gali būti lemiantis viena ar kita kryptimi.

"Tačiau tarptautinėje arenoje JAV pareigūnai paneigė jų pažadus pavergtiesiems, kad laimėjus pavergėjų pritarimą", — rašė minėtasis amerikietis žurnalistas, ir pabrėžė:

"Tautų už Geležinės ir Bambuko uždangos likimas priklauso nuo Jungtinių Valstijų užsienio politikos."

Ano meto prezidentui Nixon grįžtant iš Maskvos su "detente", autorius matė "istorijos pasikartojimą":

"Pavergtosios tautos paaukojamos siekiant savanaudiškų tikslų prekyboje su tironais."

"Kodėl gali taip būti? Kodėl gali ši tauta, kurioje tiek daug žmonių kilę iš Europos tautų, dabar esančių po komunizmo padu arba jaučiančių jo grėsmę, kaip gali ji meilintis prispaudėjams ir nekreipti dėmesio į prispaustųjų šauksmus? Ar mūsų vokiškos, lenkiškos, vengriškos ir kitos etninės organizacijos yra taip stipriai pririštos prie demokratų ir respublikonų priejuosčių raiščių, kad nuolankiai

Vilius Bražėnas

priima šitokį jų interesų išdėvimą? Ar gal jų vadai yra tiek paiki (witless), kad gali būti apgauti taikos siekimu, po kuriuo slepiasi išdavimas."

Taip rašė Amerikos likimu besisielojantis konservatyvus kolumnistas, atsargos

generolas T. A. Lane. Jis matė aiškų sąryšį tarp komunizmo pavergtų kraštų ir JAV interesų.

"Gal tie etniniai amerikiečiai drovisi reikalauoti tokios politikos, kuria jie yra ypatingai suinteresuoti? Jie neturėtų taip jaustis. Per pastaruosius keturiasdešimt metų Amerikos vykdoma nuolaidų ir išdavimo politika padarė didžios žalos mūsų valstybiniais interesams. Tie amerikiečiai, kurie savo kilmės dėka aiškiai mato daromą klaidą, turi pilietinę prievolę tai kelti viešumon ir priešintis tam visomis turimomis priemonėmis."

"Pavergtųjų Tautų vienintelė viltis yra Jungtinių Valstijų užsienio politikos krypties pakeitimas," — padarė mums įsidėmėtiną ir, manau, būtinai sektingą išvadą šis neseniai miręs Amerikos patriotas.

Nejaugi mums, lietuviškai išsivijai Amerikoje, pavergtųjų tautų likimas gali rūpėti mažiau, negu rūpėjo generolui Lane, kad mes užsispyrę nekreiptume dėmesio į JAV politikos kryptį ir toliau eitume tais pačiais šunkeliais, įsikabinę "Demokratų ir respublikonų priejuosčių raiščiu"?

Atrodytų, kad taip. Spaudoje, prakalbose, paskaitose, svarstybose, suvažiavimų rezoliucijose beveik nesigirdi net ir užuominų apie "užsienio politikos krypties pakeitimą" reikalą, ar net tokios galimybės svarstymą. Jei svarstoma, tai tik kieno "priejuostės" ir kuria ranka įsikabinti? Diskutuojama tik, kokia lazdelė pasiramstyti klampoje tais pačiais "nuolaidų ir išradimo" (anot Lane) kemsynais paskui "lietuvių draugus", kurių "liberalinė", internacionalistinė politika, kaip Thomas Lane nurodė, "padarė didžios žalos mūsų valstybiniais interesams."

Rinkiminė tikrovė yra parodžiusi, kad mažos grupės, sudėtos krūvon, nors ir

kiekviena skirtingais motyvais veikdamos, bet siekiančios to paties tikslo, rinkimuose gali turėti lemiančio svorio. Pavyzdžiui 1978 metų rinkimuose tokiu būdu buvo sumušti trys nenugalimais skaitomi, įsitvirtinę ir valdančiųjų sluoksnių remiami "liberalai" senatoriai. Apie vieną iš jų, Iowa sen. Dick Clark, rinkimų vakare W. Crankite rado reikalo pranešti, kad jį sumušė mažas vieno klausimo ("one issue") grupės: "Pro Life" (prieš valstybinius abortus), "pro Gun" (už ginklų teisę), "Right to work" (už laisvę nepriklausyti unionui) ir John Birch Society. (Pastaroji, nepolitinė, tik parūpino pilną sen. Clark veiklos ir balsavimo informaciją). Gal vos tik vienai kuriai tų grupių veiklai nedalyvaujant "liberalas" būtų laimėjęs. Tai rodo ir etninių grupių potencialų svorį.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Vytauto Didžiojo

Bažnyčia

ANTANAS MIŠKINIS

Eilėraštis apie kanauninką Tumą

Pro Vytauto Bažnyčių plaukia Nemunas,
Kaip visada: išsiplečia vaga ir vėl nurimus.
O mes retai — retai kada jo neminim,
Kai būna viešas kur žmonių susibūrimas.

Dabar čia, Lietuvoj, daugel naujų stebuklų,
Bet pasigendame širdingo paprastumo.
Daugiur mes buvome su juo nekuklūs —
Mums rodės, nepristigsim kanauninko Tumo.

Jeigu kada pritrūkdavo minčių kam,
Ar, būdavo, tiesiog žmogaus prireikia —
Jisai visur surado deimančiukų
Ir be atodairos visur širdies pridraikė...

Tai jis su pragiedruliais bėgo
Per sutemas šviesos tėvynėje daryti.
Tik ne visi vienodai kanauninką mėgom,
Kai liko altaristas jau ir emeritas.

Tada jau būtina ir jam atgulti į kriptą,
Kitaip, atrodo, ir negali būti —
Žmogus gali iš lygsvaros iškrypti,
O jis gi ir prieš vėją pūtė...

Dažnai per iškilmes noris paklaust: ko ieškote,
Ar dairotės baltos galvos ir Tumo?
— Juokingi! Jis jau seniai pas patį Viešpatį!
Ir širdį užpila minčių skaistumas.

— Jį nuvežėm per visą miestą, kaip karalių
Su muzika gegužės mėnesio alėjom.
Dabar tik raštuose dar įsitikint galit,
Kad Lietuvą labiau už visa ką mylėjo. —

Senamiesčiu praeinant nerimas apninka.
Matau už Nemuno išsprogstant žiedus.
Jau niekad čia nevaikščios kanauninkas,
Jž lango ten kažkur dar kanarėlės gieda...

Pro Vytauto Bažnyčių teka Nemunas,
Kaip visada — išsiplečia ir vėl nurimęs.
O mes retai retai kada nepaminim,
Kai būna viešas kur žmonių susibūrimas.

(Akademikas, 1937. V. 1).

RETA ŠVENTĖ NEW YORKE

"Nors ir turtinga lietuvių kalba žodžių gausumu, tačiau šiandien nerandu nei vieno žodžio, kuris galėtų apibūdinti mano jausmą, kurį dabar išgyvenu. Ir džiugu ir liūdna ir graudu! Džiugu, kad šiandien tiek daug jūsų su mumis, džiugu, kad įvertinat mūsų darbą. Džiugu, kad ir jūsų širdyse teberusena meilė Tėvynei ir lietuviškam jaunimui. Džiugu, kad tiek daug rūpestingų rankų ir širdžių padėjo įgyvendinti mums šį minėjimą. Džiugu, kad ir iš tolimiausių vietovių mus prisiminė su gražiais linkėjimais ir dovanomis", kalbėjo š. m. gegužės 10 d. New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblio Tryptinis vadovė Jadvyga Matulaitienė Kultūros židinyje ansamblio 30 metų sukakties minėjime.

Per tą laiką ansamblyje šoko apie 300 jaunimo, todėl nenuostabu, kad į šią šventę susirinko virš 400 žmonių, kas New Yorke yra retenybė. Būtų dar daugiau buvę, bet vietų pritrūko. Dalyvavo patys vyriausieji, kurių vaikaičiai tą dieną arba anksčiau yra šokę. Susirinko dabartinių šokėjų tėvai, kurie anksčiau 30 metų tėkmėje patys yra šokę, pasidžiaugti jų pramintų takų jaunaisiais tęsėjais.

Programoje pasirodė dvi šokėjų grupės: dabar šokantieji ir vyresnieji buvę šokėjai. Čia neišvardinsiu visų mūsų dailių liaudies šokių vardų, kiekvienas iš jų žavėjo bupliką. Taip pat programą įdomiai pajavairino trys dainininkai: Danutė Striugaitė, Zenonas Jurys, Juozas Nakas, padainuodami "Jinai ir trys gintarai", V. Daugirdas. Rūta Bobelytė su fleita atliko Čiurlionio preliudą akompanuojant V. Raliui. Humorigingą improvizaciją — Du draugai — suvaidino Viktoras Lora ir Justas Vilgalys.

Ansamblių ir jo vadovų sveikino Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis konsulato vardu įteikdamas jai simbolinę dovaną. Įvertinant J. Matulaitienės 30 gražiausių savo gyvenimo metų paaugotų lietuviškam tremties jaunimui, raštu sveikino lietuvių organizacijos ir daugybė buvusių ansamblio šokėjų dabar išsiskirsčiusių po tolimiausius pasaulio kraštus. Įteikta daug gėlių ir dovanų. Ansamblio vadovė tarė jautrų padėkos žodį:

"Šio žavingo lietuvių jaunimo ir savo vardu tariau nuoširdų ačiū visiems visiems. O jūs, mano brangūs šokėjai, per eilę metų lyg banga nubanguojat. Matau jus augančius, mylinčius ir kasdienybės rūpesčiuose susimąsčiusius. Man esti gera būti su jumis ir tada dažnai mintimis nuskrendu į tą kraštą, kur ir mano jaunystė prabėgo žalių pievų takais, kur ir mano jaunystės dainos nuskambėjo Nemuno, Neris ir Mūšos upių vingiais. O kaip dažnai būna graudu, kad mes visi ne tenai, o čia. Poeto Aisčio žodžiais tariant:

Pakentėk brangi Tėvyne,
Tau padėsim šį purvą —
nelaisvę išbrist,
Patikėk, patekės tavo
laisvės aušrinė
Ir nuo rankų vergijos
grandinė nukris."

Publika atsistojimu ilgom ovacijom pagerbė ansamblio vadovę, programą atlikusius ir salėje dalyvaujančius buvusius šokėjus, kurie per 30 metų skleidė lietuvių ir populiario tautinį meną savųjų ir svetimųjų tarpe gražiais ir žavingais tautiniais rūbais ir tautinių šokių judesiais.

Programai pasibaigus uždaromąjį žodį tarė Giedrė Stankūnienė ir pakvietė sugiedoti Lietuvos himną. Po

CLEVELANDO LIETUVIŲ AUKOJUSIŲ 1980 METAIS RELIGINEI ŠALPAI

S A R A Š A S N R. 2

Per šv. Jurgio parapiją:

1000 dol. — Rytas ir Aušra Babickai.

Po 50 dol. — A. Eidukaitienė, kleb. kun. B. Ivanauskas.

30 dol. — M. Iešmantienė

Po 25 dol. — A. E. Garakai, G. Juškėnas, P. J. Klioriai, J. Kunevičienė, A. Styra, M. Žitkus.

Po 20 dol. — A. Karklius, X. Y.

15 dol. — Z. S. Obeleniai.

Po 10 dol. — S. Barzdukas, A. T. Brazaičiai, O. Mažeika, A. R. Minkūnai, B. K. Narbutaičiai, J. Virbalis.

8 dol. — O. K. Žygai.

6 dol. — J. Žygas.

Po 5 dol. — E. Gausys, O. Grigonis, E. Jocius, L. Nagevičius, Andrew Skarnus, E. Stempužis, K. Širvinis, D. S. Vaičiūnai, A. O. Vasis, A. Vedegys, U. Verbylaitė, A. Zoruba.

Po 2 dol. — D. Gatautienė, F. Juras, P. Jurgutavičius, J. Miglinas, K. E. Širvinis, J. Žiaunis.

Po 1 dol. E. Alšėnienė, St. Masilionytė, J. Misevičius, Shigo.

Be vokelių 46 dol.

Viso per šv. Jurgio parapiją 1511 dol.

meninės programos buvo vaišės ir šokiai. Ši reta šventė buvo gerai suorganizuota. Vos įžengus į salę dėmesį kreipė stilingai išdekoruota salė D. Bagdžiūnaitės kūryba. Programoje foto montažą iš daugybės įvairių šokėjų nuotraukų sudarė P. Jurkus. Rengimo komitetas: I. Alksnienė, D. Bagdžiūnaitė, R. Česnavičienė, V. Dragunevičius, R. Gudaitienė, A. Matulaitis — pirm., L. Milukienė, E. Remėza, G. Stankūnienė ir L. Šileikytė-Hood.

E. Čekienė

Šiais metais Clevelande pirmąją komunią priėmė šie lietuviukai: A. Dunduras, M. Stungys, N. Gelažytė ir S. Beržinskas. Už jų stovi DMNP parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, S. J.

V. Bacevičiaus nuotr.

Per Religinės Šalpos komitetą:

125 dol. — Juozas Rumbutis.

85 dol. — M. ir K. Marcinkevičiai motinos a. a. Marijos Blažienės atminimui.

60 dol. — dr. V. ir V. Gruzdziai.

55 dol. — T. ir V. Urbaičiai.

50 dol. — dr. A. Baltrukėnas.

35 dol. — Vladas Šniolis (Florida).

Po 30 dol. M. Iešmantienė, J. Krištolaitis, dr. J. Mačiulis, J. ir B. Tamašauskai (Worcester).

28.94 dol. — šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai.

27 dol. — J. Budrienė.

Po 25 dol. H. Bankaitis, B. N. Gaidžiūnai, dr. J. ir M. Kriaučiūnai (Putnam, Ct.), P. O. Skardžiai, R. V. Švarcai, O. ir P. Žilinskai.

22 dol. — S. ir H. Idzeliai.

Po 20 dol. — A. Balašaitienė, V. L. Civinskai, dr. S. Jankauskas, V. P. Kamanauškas (Norwood, Mass.), dr. K. Kliorys, V. Lange & son, V. E. Rack (Račkauskai), K. O. Raliai, V. O. Ročiūnai, V. Sniečkus, dr. J. ir I. Stankaičiai, X. Y.

18 dol. — K. Vaičieliūnienė.

16 dol. A. Smelstoriene.

Po 15 dol. — J. Augustas, A. Butkus, dr. R. N. Kašubai, A. Puškoriūtė, E. R. Šilgaliai.

14 dol. — V. J. Dautai.

Po 10 dol. — V. S. Akeičiai, A. Ambrazienė, M. A. Bankaičiai, A. R. Dauper, T. V. Degučiai, P. B. Ežerskiai, V. S. Gedgaudai, kun. A. Goldikovskis, J. F. Jasinevičiai, M. Kazlauskienė, St. L. Keženiai, P. Ku-

dukis, S. S. Laniauskai, A. E. Lužai, A. G. Masilioniai, P. E. Mikšiai (Florida), Vl. ir N. Palubinskai, V. Palūnas, J. Petkevičienė, A. R. Petrauskai, B. R. Snarskiai, V. Stimburienė, V. D. Sirgėdai, H. S. Stasai, J. M. Švarcai, A. J. Švedai, dr. D. Tamulionytė, A. Tamulionis, V. I. Vinclovai, R. A. Zorskiai, J. E. Stepai.

7 dol. — S. Rydelienė.

6 dol. — A. B. Juodikai.

Po 5 dol. — J. Aleksa, P. Butkuvienė, A. Dovydaitis (Florida), A. Gargasas, O. Liuima, J. Macysauskas, V. M. Mariūnai, V. M. Matulioniai, V. Matulionis, S. Melsbakas, J. S. Milas, A. Neimanienė, S. J. Orantai, K. O. Palubinskai, A. Petukauskienė, S. Rutkauskas, B. Tarutienė, B. Urbonavičius, E. Vyšniauskienė.

Po 3 dol. — M. Blynas, B. Juodienė, K. Kalvaitienė, M. Miskulin.

Po 2 dol. — J. Kaunas, E. Krygerienė, E. Martinėnienė.

Iš viso iki šiol per Religinės Šalpos komitetą gauta aukų 1586 dol. 94 ct.

Per Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos bažnyčią gauta 3105 dol. 49 ct.

Viso per Religinės Šalpos Komitetą ir per abiejų Clevelando parapijų bažnyčias iki šiol gauta aukų 6203 dol. 43 ct.

Clevelando Religinės Šalpos Komitetas dėkoja visiems taip gausiai aukojusiems ir prašo dar neaukoku-

jusių siųsti savo auką Mrs. O. ŽILINSKAS, 1840 CARONIA DRIVE, LYNDHURST, OHIO 44124.

Religinės Šalpos Komitetas

Juvenile Court teisėjas A. J. Gagliardo kandiduoja sekančiam terminui tai pačiai pozicijai. Remiamas demokratų burmistrų priemiesčiuose bei įvairių kitų organizacijų. Jis yra vienintelis šios ryšies teisėjas gavęs Supreme Court atžymėjimą (for superior judicial service) šioje valstijoje. Nuotraukoje teisėjas C. W. O'Neill jam įteikia tą žymenį 1973 metais.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

WANTED EXPERIENCE
STEEL RULE DIE MAKERS
For folding carton dies. For rotary dies & flat dies for corrugated.
Send resume to:
JAMISON STEEL RULE DIE CO.
P. O. Box 12556
Memphis, Tenn. 38112
or call 901-452-6239 (21-23)

TOOL & DIE MAKER
Permanent position with established hardware mfg. Experience in making dies for small metal stampings from samples or drawings. Full or part time work. Full benefits.
Phone 301-483-3402 (21-23)

MEN WANTED
Part Time openings for mature adults.
Hours 7 A.M. to 10 A.M. 5 days per week. Car necessary. Call Mr. VAN TINDALL or Mr. WILLIAMS
301-539-5344 (21-22)

Ron Suster, žmona Pat ir vaikai,
Michael, Jennifer, Joseph

IŠRINKITE PATYRUSĮ VADOVĄ

REMIAMAS:

Cleveland Press
Cuyahoga County Democratic Club
Cosmopolitan Democratic Club
32nd Ward Democratic Club

GERAI SUSIPAŽINĘS SU APLINKA

Lifetime Resident of 18th District
Euclid Homeowner
Married to Patricia Hovecar; 3 Children

PRITYRĘS POLITIKOJ:

Practicing Attorney 13 Years, 1027 East 185 St.
Asst. Law Director, Cleveland 1967
Asst. County Prosecutor, 1968-71
Assistant Ohio Attorney General
Law Director, Highland Hts., 1976-77
Legal Council; Slovenian Society Home, Waterloo
Beach Home-Owners, Greater Cleveland Safety Council
Ohio Supreme Court Bar Examiner

MOKSLUS BAIGES

Cleveland Public Schools, O. H. Perry
St. Joseph High Graduate, 1960
Western Reserve, B. A. Economics, 1964
Case Western Reserve Law School, Juris Doctor, 1967

Demokratas į State Representative
RONALD J.

SUSTER

APMOKĖTA RONALD J. SUSTER KOMITETO

DAR VIENAS AŽUOLAS PALUŽO

STASIUI ORANTUI MIRUS (1899-1980)

Š. m. gegužės 9 d. staiga mirė clevelandiškiams gerai pažįstamas Stasys Orantas. Jis buvo vienas iš veteranų gretų, bet jo mirtį išgyvename kaip nelauktą skausmą ne tik dėlto, kad kiekviena mirtis yra per ankstyva, bet gal kaip tik dėlto, kad jis buvo išskirtinai šviesus optimistas su šypsniu veide ir gyvenimo džiaugsmu širdyje.

Su velioniu paskutinį kartą atsiveikinti į Jokubauskų laidotuvių namus susirinko išskirtinė minia lietuvių. Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonui kun. Baliui Ivanauskui pravedus maldas, vienas artimiausių velionies draugų Antanas Tamulionis, vietos LB pirm. Jurgis Malskis ir Pensininkų klubo atstovas Viktoras Mariūnas prasmingomis kalbomis apibūdino asmenį. Platėliau kalbėjo buvęs Kybartų gimnazijos direktorius ir ūkininkų Sąjungos valdybos pirmininkas Antanas Tamulionis. Savo žodyje jis iškėlė velionį kaip gąbų prekybininką, didelį patriotą, ypatingai pagalbų vargan patekusiems abiejų okupacijų metais, kovotoją už laisvę ir kiekvieną lietuvių, nepataisomą optimistą. J. Malskis iškėlė velionies nuoširdumą ir atvirumą santykiuose su žmonėmis, kurį jį pažinojusieji brangino. V. Mariūnas prasminga religine mintimi paguodė liūdinčią šeimą, artimuosius ir draugus netekus

A. A. Stasys Orantas

brangaus vyro, tėvo, brolio ir draugo.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, gegužės 12 d. Šv. Mišios buvo atnašaujamos šv. Jurgio bažnyčioje, po kurių velionis buvo palaidotas Kalvarijos kapuose. Tiek mišiose tiek laidotuvių procesijoje dalyvavo gausus būrys žmonių.

Stasys Orantas yra kilęs iš Kybartų. Tiksliau — jų priemiesčio Kybarčių, kur jo tėvai turėjo stambų ūkį. Nestebėtina, tad, kad jis turėjo suvalkiečiams, o dar labiau, kybartiečiams būdingus bruožus; savim pasitikėjimą, veržlumą, užsimoto tikslo siekimą ir pan. Jo tėvas jaunystėje nepasiturįs, tik savo apsukrumo, darbštumo, gabumų ir veržlumo dėka, įsigijo stambų ūkį ir sukūrė savo šeimai geras materialines sąlygas. O šeima buvo gau-

si. Be Stasio dar buvo keturi broliai — Aleksas, Vincas, Juozas ir Jonas bei dvi seserys — Marija ir Elena.

Sekdamas tėvo pėdomis (šis gi šalia ekonominės veiklos buvo ir veiklus visuomeninkas, savivaldybininkas, parapijos kūrėjas ir veikėjas) jaunas Stasys stoja savanoriu į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Grįžęs namo pasineria į ekonominę veiklą.

Nuo 1929 m. jis pradeda vadovauti tuo metu susikūrusiai ūkininkų Sąjungai, kuri po truputį auga padėdama ūkininkams pasiekti geresnių produktyvumo rezultatų. Pirmosios bolševikų okupacijos metu, velionis buvo areštuotas ir laikomas kalėjime, kur buvo kankinamas. Teišsigelbėjo tik prasidėjus rusų-vokiečių karui. (Buvo kalinamas kartu su kitais kybartiečiais: miesto burmistru J. Prapuoleniu, Antanu Tamulioniu ir kt.).

Vokiečių okupacijos metais Stasys Orantas vėl grįžo vadovauti jau daug praplėstai ir ekonomiškai greitai augančiai draugijai (ji turėjo virš 20 krautuvių ir administravo eilę nacionalizuotų ūkių). Čia Orantas pasirodė kaip išskirtinai drąsus ir be galo savo tėvynę ir savo žmones mylįs lietuvis. Sunku dabar besuskaičiuoti kiek lietuvių jaunolių jis išgelbėjo iš nacių darbo stovyklų parūpindamas jiems atitinkamus pažymėjimus. Tas pats su darbininkais. Jis siuntė maisto produktus į Vokietiją ten esantiems lietuviams.

Tai tik keli žodžiai prisiminti velionio kilniems, krikščioniškos inspiracijos darbams.

Velionio liūdi jo mylima žmona Juzė, dukros Jūratė ir Dalia bei dvi dukraitės. Liūdi jo netekę ir būrys jo draugų kybartiečių, kurie, rodos, dar taip neseniai, atšventę jo gražaus amžiaus sukaktį. Liūdi ir visi jo draugai ir gerbėjai, prašydami Viešpaties suteikti jam amžiną atilsį...

(ak)

Perrinkit

Demokratas

MARK McELROY

COUNTY RECORDER

SPECIALUS PRANESIMAS ETNIKAMS...

Cuyahoga apskrities tautinės grupės turi laimę perrinkti savo draugą, prityrusį pareigūną į County Recorder vietą.

MARK McELROY — Re-elect the endorsed nationalities friend.

MARK McELROY — Has formerly served as Councilman, State Representative, State Senator, School Board Member, and Attorney General of Ohio.

MARK McELROY — Has served as County Recorder since 1963.

MARK McELROY — Re-elect an experienced public official.

MARK McELROY — Has established the best County Recorder's office in the country.

MARK McELROY — Has helped fight inflation by running an efficient office.

MARK McELROY — Re-elect a proven friend of the Nationalities.

MARK McELROY — His legal background as an attorney adds to his experience and expertise.

DEMOCRATIC PRIMARY ELECTION, TUES., JUNE 3, 1980

X

Perrinkit Mark McElroy, remiamą tautybių draugą

The Cuyahoga County Nationalities to Re-Elect Mark McElroy for County Recorder, Mrs. Casimir Bielen, Sec'y.,
6821 Fleet Avenue, Cleveland, Ohio 44105

**"VIVA EUROPA"
CLEVELANDE**

Los Angeles lietuvių jaunimo grupė, viso apie 40 asmenų, po sėkmingų gastrolių Los Angeles ir San Francisco, savo spektaklį "Viva Europa", kurį režisuoja Danutė Barauskaitė, parodys Chicagoje birželio 29 ir liepos 3 d., o prieš tai, tiesiai atskridę į Clevelandą, birželio 28 d. suvaidins šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje.

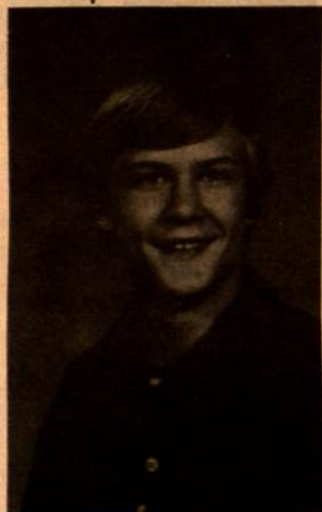
Vakarą rengia Neringos tunto vyr. skautės. Lietuvių visuomenė kviečiama į šį losangeliečių jaunimo spektaklį gausiai atsilankyti.

BUS PAGERBTI ABITURIENTAI

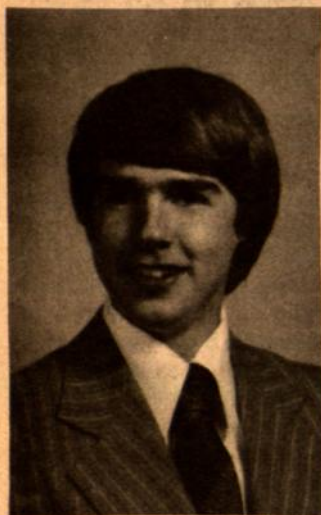
• BILIJETUS į abiturientų pristatymo balių gegužės 31 d. Lietuvių Namuose, galima užsisakyti pas Kazimierą Gaižutį 481-0791 arba pas dr. A. Butkų 932-9944. Kaina \$12, jaunimui \$10.

Kristina Kuprevičiūtė

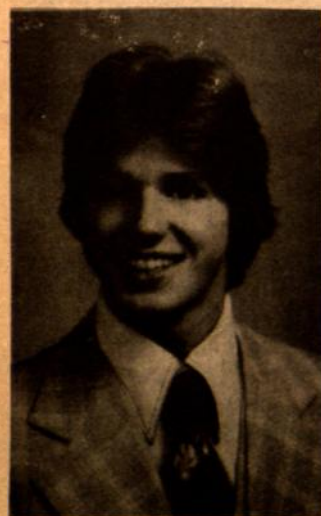
Kęstutis von Kiparski

Algis Miškinis

Rasa Krokytė

Marius Tatarūnas

DALYVAUKIME BRAŽENO PASKAITOJE

Vilius Braženas yra vienišas lietuvis, kuris savo prakalbomis pasiekia plačias amerikonių mases. Jis didelę savo gyvenimo dalį pašventė studijoms apie komunizmo veikimą Amerikoje ir visam pasaulyje, užtat pateko į "American Speakers Bureau", kuris ruošia paskaitas visoje Amerikoje norėdamas įspėti amerikonus apie jiems grėsianti komunizmo pavojų.

Braženas dar yra vienišas lietuvis ir tuo, kad jis su kaupu atlieka pareigą mūsų pavergtai tėvynei iš kurios mes laimingi būdami galėjom pabėgti. Jis liko toks, kokie mes visi buvom tik ką atvažiavę į Ameriką — komunizmo priešas.

Pasiekęs pensininko amžių jis nesusižavėjo lengvu gyvenimu — triūsdamas apie savo sodybą ir maloniai leisdamas laiką draugų tarpe. Jis pasirinko sunkų varginantį darbą važinėdamas po Ameriką su prakalbomis ir beveik kasdien kalbėdamas kitam mieste. Vien per gegužės mėnesį jis kalbės 23 įvairiose vietovėse.

Jo darbas ir pastangos turėtų būti mūsų visų įvertintos. Visi kuo gausčiau dalyvaukime jo paskaitoje, kuri įvyks Beachwood Marriott Inn, 3663 Park East Drive (prie Interstate 271 ir Chagrin Blvd.) penktadienį, gegužės 23 dieną, 7:30 val. vakare. Tema — "The Signpost to Tyranny".

Tiems, kurie negalės dalyvauti Braženo angliškoje paskaitoje yra rengiama jo paskaita lietuviams tema: Amerikos užsienio politika ir Lietuvos laisvės byla". Paskaita įvyks Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos mažoje salėje, sekmdienį, gegužės 25 dieną tuoj po pamaldų 11:30 valandą. Paskaitą ruošia Konservatorių Klubas. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Birutė Smetonienė

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 24-25 D. LKVS Ramovė skyrių atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose. Gegužės 25 d. 7 val. vak. pabaigtųjų balius.

• GEGUŽĖS 31 D. Abiturientų balius.

• BIRŽELIO 1 d. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• BIRŽELIO 1 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus 30 metų sukakties minėjimas su paskaita, menine programa ir vaišėmis Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

• BIRŽELIO 8 D. Lietuvių Namuose Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių 8-tas rečitalis.

• BIRŽELIO 15 D. ALTO tragiško birželio minėjimas.

• BIRŽELIO 28 D. Los Angeles jaunimo sambūrio spektaklis Viva Europa šv. Jurgio parapijos salėje.

• LIEPOS 20 D. Pensininkų gegužinė parapijos sodelyje.

• LIEPOS 27 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

COOKS — For Rockville area Country Club, 2½ yrs. exper. Call 301-929-1700 for appt. between 10-5 p. m. (19-22)

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• RUGPIŪČIO 9-10 D.D., Šaulių S-gos kultūrinis savaitgalis Lietuvių namuose.

• RUGPIŪČIO 17 D. 12 val. L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia pobūrį "Karys" žurnalui paremti. Lietuvių namuose viršutinėje salėje.

• RUGPIŪČIO 30 D. Sporto užbaigtųjų parengimas. Rengia Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

• RUGSĖJO 27 D. Dirvos 65 metų jubiliejinis balius.

• SPALIO 12 D. Kultūrinėje popietėje solistai Stasys Baras, Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis. Rengia Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 25 d. Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubas banketas.

• LAPKRIČIO 9 D. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• LAPKRIČIO 15 D. 7 val. vakare, L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia kariuomenės šventės minėjimą, Lietuvių namuose, viršutinėje salėje.

• LAPKRIČIO 22-23 D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• Gruodžio 7 d. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• Ronald J. Suster, advokatas Euclide, kandiduoja į State Representative postą, tai yra į 18-tą Ohio House District. Čia įeina Richmond Hts., Ward 32 ir dalis Ward 26 Clevelande.

RITA MATAS

ISTAIGOS
ADMINISTRATORĖ

TURNER REALTY

501 East 185 St.
Euclid, Ohio 44119

Phone: 486-2530

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County
(Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reiškia kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių.

Bendradarbiai:
DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS

VYTAS MATAS —
teisinis patarėjas

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

gela mergaičių gimnaziją ir rudenį pradės lankyti Cleveland State Universitetą. Šį universitetą lanko jos brolis Andrius, o antrasis brolis jau yra baigęs.

Linkime Ritai sėkmės studijose.

MINĖS 30 METŲ SUKAKTĮ

Birželio 1 d. 4 val. p. p. Tautinės S-gos Clevelando skyrius ruošia 30 metų nuo skyriaus įsteigimo sukakties minėjimą. Minėjimas įvyks Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Programoj: po atidarymo, inž. J. Jurekūno, žymaus Tautinės S-gos veikėjo ir buv. pirmininko iš Chicago, kalba. Meninėje dalyje — pianistas A. Smetona. Toliau seks vaišės — koktailiai, šilta vakarienė, kava, baras.

Įėjimo auka \$5.00 asmeniui.

Iš visuomenės svečiai maloniai laukiami. Skyriaus narių dalyvavimas būtinas.

**ALT S-gos Clevelando
Skyriaus Valdyba**

• **LSS tuntininkų suvažiavime** Chicagoje gegužės 17-18 d. iš Clevelando dalyvavo Neringos tn. tuntininkė vs Stefa Gedgaudienė ir draugininkė Loreta Čipkutė.

• **Amerikos respublikonų tautybių grupių konferencijoje** Clevelande gegužės 16-18 dienomis dalyvavo šešiolika lietuvių delegatų iš įvairių valstijų bei miestų. Didžiausią delegaciją atsiuntė Illinois valstija. Joje buvo Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas Anatolijus Milūnas, Aleksas Jankūnas, Kazimieras Oksas, Jonas Talandis, Pranas Jurgus. Kaliforniją atstovavo Liucija Mažeikienė ir Jonas Vencus, Michiganą — Jonas Urbonas, Texas — Lilija Grumulaitis, Washingtoną (D. C.) — Eva Migonis, Marylandą — dr. Jonas Genys, Connecticutą — Eugenijus Žiūrys, Ohio — Vincas Čečys, Raimundas Kudukis, Algis Rukšėnas ir Vytautas Jokūbaitis.

• **Dr. Zigmas Sabataitis**, pastaruoju metu gyvenęs Louisianos valstijoje, mirė gegužės 17 d. sulaukęs 82 m. amžiaus. Jo kūnas buvo atvežtas į Clevelandą ir gegužės 20 d. palaidotas Visų Sielų kapinėse.

Velionis gyvendamas Clevelande buvo aktyvus lietuvių organizacijų narys.

Nuliūdime liko sūnus Gintautas ir duktė Nijolė su šeima. Dirva jiems reiškia užuojautą.

• **Nerija**, Clevelando studentų vokalinis vienetas, birželio 5 d. išskrenda gastrolėms į Pietų Ameriką. Jų išvyką organizuoja PLB.

'VIVA EUROPA' matysime Clevelande

Sėkmingai besireiškianti saulėtosios Los Angeles lietuvių jaunimo teatralinė grupė ryžosi dalintis savo atsiektais laimėjimais ir su kitais, jiems tolimų vietovių lietuviams. Nebojant net ir didesnių (!) finansinių išpareigojimų asmeniniai, 40 asmenų vienetas gostolius Chicagoje, pakelyje sustodamas ir Clevelande. Be abejo, tikimasi kartu užmegsti ir artimesnį ryšį su vietos jaunimu.

'Viva Europa' - jų pačių kurtą ir režisuotą - matysime Clevelande š.m. birželio 28 d. 7 v.v. lėje.

Belaukiant Viva Europa ir sekant aprašymus spaudoje, nežinia kas daugiau imponuoja - jų teatralinė sekmė ar faktas, kad kuone pusšimtis jaunimo galėjo susiburti ne tik vienkartiniai, bet ir besitęsiančiam darbui. O tai, didelės grupės apimtyje, jau reikalauja ypatingai daug pasišventimo ir susiklausymo. Pasirodo, kad atsisakius sustingimo ir nebijant naujų aprašų - NETGI ir lietuvių kalboje jaunimas gali būti vaizdžiai ekspresyvus!

Ne vieną kartą clevelandiečiai yra pajutę lietuviškąjį sveitumą egzotiškoje Kalifornijoje. Mūsų meniniai vienetai, menininkai, organizacijų ar sportininkų atstovai - ne sykį buvo sutikti ištiestomis rankomis ir atvira širdim.

Šį kartą clevelandiečiai turi progą ne tik parodyti savo vaišingumą bei dėmesį jauni-

mo laimėjimams, bet kartu ir netiesioginiai padėkoti už (jiems ar) jų vaikams rodytą nuosirdumą.

Ir jei Sv. Jurgio parapijos salė (klausimui kilus, ieškotos didesnės salės buvo arba užsakytos, arba neprieinamos kaina) nenustebins savo išore, tai širdingumas joje tikrai su kaupu atsvers visą kitą. Rengėjos, Neringos Tn. vyr. skautės, su jaunatvišku ryžtu ir užsidegimu prilygsta atvykstančiai grupei - tad bus įdomu pamatyti ir jų darbo išdava.

Tikimasi, kad clevelandiečiai gausiu atsilankymu tikrai 'priims svečius', kartu paremdami ir savojo jaunimo iniciatyvą.

Bilietai - po \$7 ir \$5 studentams ir pensininkams - gaunami Lietuvių Namuose. Patrijoje, I. Civinskiene 481-0162, N. Rukšėniene 486-8204 ir J. Taoriene 531-9491.

Visas renginio pelnas yra skiriamas grupės kelionės išlaidų sumažinimui. (g)

• **Clevelando Ramovėnų Vyrų Choras** Clevelande giedos "Ramovės" skyrių atstovų suvažiavimo išklimingas mišias, š. m. gegužės 25 d., 10 val. DMNP liet. parapijos bažnyčioje. Tos pat dienos vakare 7:30 v. v. užbaigimo bankete atliks koncertinę dalį.

Gegužės 26 dieną giedos šv. Jurgio bažnyčioje mišias už mirusius Amerikos

lietuvių karius. Minėjimą globoja Amerikos Lietuvių Karių Veteranų Sąjunga.

Be kitų išpareigojimų choras ruošiasi išleisti dar vieną dainą ir giesmių plokštelę vadovaujant J. Kazėnui ir akompanuojant G. Karsokienei.

• **A. A. Edvardas Ilenda** po sunkios ligos mirė 1980 m. gegužės 12 d. Palaidotas Visų Sielų kapinėse, Clevelande. Giliame nuliūdime liko žmona Jadvyga Ilendienė-Steponavičiūtė ir kiti giminės.

Velionės žmonai ir artimiesiems Dirva reiškia užuojautą.

TAISAU televizijos, radijo ir stereo aparatus, taip pat elektros namų reikmenis, pravedu elektrą. Skambinti po 5-tos val. telef.: 531-2568. (21-22)

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• **PARDUODAMAS** namas East 185 St., 2 blokai nuo Lietuvių Namų: 2 miegamieji, antras aukštas nepabaigtas remontuoti. Prašo \$45,000. Skambinti 781-1600 arba 333-7863.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuošimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuošimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarius taupymo nuošimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekviena diena ir išmokamas metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

**Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION**

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLIC

• **LIUCIJA MAZEIKIENĖ** Kalifornijos lietuvių respublikonų atstovė, dalyvaudama Clevelande vykusiame tautinių grupių respublikonų suvažiavime, lydimą O. Jokubaitienės ir B. Snarskio, apė lankė Dirvą.

KAPŲ PUOSIMAS

Clevelando skautininkų draugovės narės, talkinamos Neringos tunto skautų ir Pilėnų tunto skautų, kasmet mirusių lietuvių kapus papuošia tautinėm vėliavėlėm.

Šiais metais vėliavėlės bus dedamos gegužės 24 d. nuo 2 iki 5 v. v. Giminės ir artimieji minėtu laiku gali patys pasiimti vėliavėles iš būdinio 25 sekcijoje. Taip pat prašome prieš gegužės 24 d. nuvalyti antkapius, kad būtų matoma pavardė ir antkapio numeris. Kitų atveju vėliavėlė gali būti neuždėta.

KAPŲ LANKYMO TVARKA

Kapų lankymo dieną š. m. gegužės 25 d. 12 val. 30 min. sekmdienį, Clevelando šauliai, dalyvaujant Tautinės S-gos, Karių Ramovės, Birutės Draugijos, skautų ir kitų organizacijų bei visuomenės atstovams, padės vainiką prie Prezidento A. Smetonos ir jo žmonos kapo Visų Sielų mauzoliejuj. Taip pat bus lankomi ir kitų lietuvių kapai palaidotų tose kapinėse.

RITA KAZLAUSKAITĖ GAVO STIPENDIJĄ

Gegužės 14 d. Cleveland State Uniuersiteto prezidentas W. B. Waetjen asmeniškai įteikė stipendijas (pirmojo ketvirčio mokesčiai) gimnazijas baigiantiems mokiniams už aukštą jų mokslo akademinį lygį.

Viena iš jų buvo Rita Kazlauskaitė, kuri birželio mėnesyje baigia Villa An-

DIRVA

Mirė rašytojas R. Spalis

PHILADELPHIA

• A.L.T. S-gos Philadelphijos skyrius švenčia savo 30-ties metų veiklos sukaktį š. m. birželio mėn. 8 d. Ta proga ruošiamą gegužinė su akademinė programa p. G. A. Dilbų sodyboje — 9611 Cowden St., Philadelphia, Pa. savo nariams su šeimomis, viet. organizacijų atstovams, svečiams bei priėjantiems. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas buv. ALT S-gos Centro Valdybos vicepirmininkas J. Sistras. Gegužinės pradžia 1 val. po pietų.

• Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga praejusiais metais sudarė sąlygas Simui Kudirkai birželio mėnesį aplankyti lietuvių kolonijas Pietų Amerikoje. Šį birželio mėnesį jis vyksta į Australiją, kur lankysis Sidnėjūje, Adelaidėje, Melbourne, Perth,

Canberroje ir kitose lietuvių kolonijose. Adelaidėje ir Melbourne Simas Kudirka dalyvaus bendrai pabaltiečių rengiamuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos 40 metų okupacijos sukakties minėjimuose.

J. KATILIŪTĖ ŠVEICARŲ PARODOJE

Šveicarijos moterų tapytojų, skulptorių ir dekoratorių draugijos Ženevos sekcija surengė balandžio pabaigoje — gegužės pradžioje meno parodą. Joje dalyvavo ir mūsų tautietė tapytoja Juzė Katiliūtė. Kaip minėtosios draugijos narė ji kviečiama išstatyti savo kūrinius visose organizacijos rengiamose parodose.

SANTA MONICA

REMIŲ LIETUVIŲ BIČIULIŲ

Apie šimtas lietuvių svečiavosi pas Emilį ir Julitą Sinkius, kur įvyko kongresmano Roberto K. Dornano pagerbimas ir jo perrinkimo pastangų parėmimas.

Albinas Markevičius išreiškė mintį, kad mes turime aktyviai dalyvauti šios šalies gyvenime bei politikoje. Santa Monikos apylinkėje gyvenantieji, tikrai yra laimingi turėdami Robertą K. Dornaną atstovu Kongrese, kuris gerai pažįsta ir atjaucia lietuvių tau-

Kongreso atstovo R. K. Dornano pagerbimo ir rinkimų parėmimo parengime E. ir J. Sinkių rezidencijoje, Santa Monikoje. Iš kairės: A. ir V. Markevičiai, dr. E. Jarašūnas, kongresmanas R. K. Dornanas, L. Jarašūnienė, E. ir J. Sinkiai ir A. ir B. Sinkiai.

L. Kanto nuotr.

tos reikalus ir yra vienas iš stipriausių laisvės gynėjų, daug dirbęs Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų laisvinime.

R. K. Dornano rinkimų paramos pagrindinis organizatorius Albinas Markevičius įteikė jam 5000 dolerių čekį. Tai buvo dalyvių sudėta dovana, už kurią kongresmanas Dornanas visiems nuoširdžiai padėkojo. Jis pabrėžė, kad tai buvo pats gražiausias rinkiminių

fondų sukėlimo subuvimas jo politinėje karjeroje.

Malonu pažymėti, kad Santa Monikos apylinkės lietuviai efektyviai paremia lietuviškus reikalus suprantantį ir juos gynantį įtakingą asmenį ir lietuvių bičiulį Washingtono politinėse varšūnėse. Gražus pavyzdys kitoms lietuvių kolonijoms, kaip prasmingiausia rasti draugų ir užtarėjų mūsų reikalus ginant. (gj)

Poetui ir advokatui

NADUI RASTENIUI

mirus, jo žmonai JULIJAI reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Emilija ir Vaclovas
Č e k a i

Mūsų mylimam

A. A.

STASIUI ORANTUI

mirus, Jo žmonai JUZEI, dukterims DALIAI ir JŪRATEI ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir liūdime kartu

Izabelė Jonaitienė
Mega Barniškaitė

A. A.

STASIUI ORANTUI

mirus, jo žmonai JUZEI, dukroms DALIAI ir JŪRATEI su šeima, bei visiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir drauge liūdime

Aldona ir Juozas
Augustinavičiai

FIRST CLASS MACHINIST

PROTOTYPE WORK, SMALL RUNS
WEST CHESTER, N. Y. AREA

Call (914) 235-2720
(17-22)

WANTED EXPERIENCED ELECTROPLATERS

Norwalk metal finisher requires experienced Electroplaters for expanding operation. 40 hrs. work week. Good salary/benefits.

WRITE OR CALL:
TRALLSET, INC.
327 MAIN AVENUE
NORWALK, CT. 06852
203-846-3257
(19-23)

OPTICAL

high precision plano and spherical grinding and polishing. No ophthalmics progressive optical instrument manufacturer requires polishers and grinders. Exp'd. on both machine and manual apparatus & salary open. Full benefits. Modern airconditioned facility. Call for appointment (516) 231-9500. PHOTRONICS CORPORATION, 45 Adams Avenue, Hauppauge, N. Y. 11787.
(19-21)

MANUFACTURING

We are a medium sized west coast manufacturer of precision mechanical products for aerospace, marine and industrial applications and have the following opportunities available:

MECHANICAL ENGINEERS
PRODUCTION SUPT.
PC SUPERVISORS
FOREMAN M/F
INDUS/MFG ENGINEERS

If you are interested in exploring these opportunities forward resume to:
SARGENT INDUSTRIES
2533 E. 56TH STREET
HUNTINGTON PARK, CALIF. 90255
ATTN: MIKE HELTON
Equal Opportunity Employer
(16-22)

Brangiai Motinai Lietuvoje mirus, Jos

dukrai,

EUGENIJAI SATRAITIENEI,

vyrui ALBINUI ir sūnui su žmona nuoširdžią užuojautą reiškia

Margarita ir Juozas Taruškaitė
Rožė ir Alfonsas Plepiai
Monika ir Jurgis Juodžiai
Aleksandra ir Pranas Kraujaliai
Stefanija ir Kazimieras Vaičiai
Danutė ir Pranas Jankai
Elena ir Petras Daliniai

A. A.

STASIUI ORANTUI

mirus, jo žmonai JUZELEI PLEDAITEI-ORANTIENEI, dukroms DALIAI ir JŪRATEI su šeima, broliams ir seserims su šeimomis, reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime

Juozė ir Jonas
Daugėlai

A. A.

STASIUI ORANTUI

mirus, jo žmonai JUZEI, dukroms DALIAI ir JŪRATEI su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

STEFAS IR JONAS GARLAI